

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hankesuunnitelma
Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 18.6.2018	Diaarinumero EURA 2014/3388/09 02 01 01/2015/STM
Käsittelijä Anna-Katri Herranen-Haapaniemi	Puhelinnumero +358 295 163 273
Hakemusnumero 102252	Hankekoodi S20739
Hakemustyyppi Muutoshakemus	Tila Käynnissä

1 Viranomainen, jolle hakemus osoitetaan

Viranomainen Sosiaali- ja terveysministeriö
--

2 Hakijan perustiedot

Hakijan virallinen nimi A-klinikkasäätiö	
Organisaatiotyyppi Säätiö	Y-tunnus 0200924-4
Jakeluosoite Maistraatinportti 2	Puhelinnumero 010 50 650
Postinumero 00240	Postitoimipaikka Helsinki
Tilinumero (IBAN) FI08 5789 5420 0358 54	BIC OKOYFIHH
WWW-osoite http://www.a-klinikka.fi	
Hankkeen yhteyshenkilön nimi Irina Köntti	Yhteyshenkilön asema hakijaorganisaatiossa Hankepääällikkö / Valtakunnalliset hoitopalvelut
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite irina.kontti@a-klinikka.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero +358503087838
Hakijoiden lukumäärä tai tuen siirto -menettely ☐ Vain yksi hakija ☒ Hakijoita on useampi kuin yksi (yhteishanke) ☐ Hakija siirtää osan haettavasta tuesta yhdelle tai useammalle taholle hankkeen toteuttamista varten (tuen siirto)	

Osatoteuttajat

Hakijan (osatotettajan) nimi	Y-tunnus	Organisaatiotyyppi
Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy	0307082-1	Keskisuuri yritys
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos	2229500-6	Valtion viranomainen
Sovatek-säätiö	2307473-1	Säätiö
Tukikohta ry	1648850-6	Muu järjestö tai yhdistys
Kirkkopalvelut ry, Seurakuntaopisto	0215281-7	Ammatillinen oppilaitos

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Perustele, miksi hanke toteutetaan yhteishankkeena.

Hanke on valtakunnallinen kehittämishanke, jossa tavoitteena on korvaushoidossa olevien opioidien ongelmakäyttäjien sosiaalisen osallisuuden sekä työelämävalmiuksien vahvistaminen kehittämällä ja yhtenäistämällä korvaushoidon toimintakykyä tukevia toimintamalleja ja vertaistyon muotoja koko maan tasolla. Korvaushoitoa toteutetaan ympäri maata liittyen kunkin kunnan omaan palvelujärjestelmään ja käytännöt ovat eriytyneet monesti kirjaviksi. Myös vertaistoimintaa on kehitetty paikallisesti tilanteessa, jossa korvaushoidon asiakkaat eivät ole päässeet mukaan moniin perinteisiin vertaistyon verkostoihin. Hankkeella halutaan lisätä korvaushoidon asiakkaiden osallisuutta vahvistamalla ja yhtenäistämällä vertaistoiminnan muotoja ja lisäämällä näiden vaikuttavuutta työelämäaseman vahvistamisessa mm. luomalla koulutuspolkuja kohti ammatillisia tutkintoja. Tavoitteena on käytäntöjen yhtenäistyminen ja vaikuttavien toimintamallien levittäminen valtakunnallisesti, johon tarvitaan valtakunnallista yhteiseen tavoitteeseen sitoutunutta verkostoa. Mukana on päähakijan lisäksi 5 osatoteuttajaa, joilla on monipuolista kokemusta korvaushoidon asiakkaiden kanssa toimimisesta eri puolilla maata. Lisäksi hankkeessa on mukana yhteistyökumppaneina korvaushoidon toimijoita eri puolilta Suomea sekä "Marginaalissakin mahdollisuus -avopalveluiden sosiaalisen osallisuuden kehittämishanke" niminen alueellinen ESR hanke Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueelta. Tämän verkoston varassa korvaushoidon toimintamallien ja vertaistoiminnan muotojen valtakunnallinen kehittäminen on realistinen tavoite.

3 Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.4.2016	Päätymispäivämäärä 31.3.2019
Toimintalinja 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyiden torjunta	
Erityistavoite 10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen	
Hanketyyppi Hanke, jossa on henkilöitä varsinaisena kohderyhmänä	

4 Tiivistelmä (julkaistaan internetin tietopalvelussa)

4.1 Hankkeen julkinen tiivistelmä (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset)

Hanke on A-klinikkasäätiön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n, Sovatek -säätiön, Tukikohta ry:n ja Seurakuntaopisto valtakunnallinen yhteishanke, joka toteutetaan 1.4.2016 - 31.3.2019 (36 kk).

Hankkeen hyödyn saajana ovat korvaushoidossa olevat opioidien ongelmakäyttäjät, jotka ovat monilla eri mittareilla mitattuna hyvin syrjäytynyt joukko. Kohderyhmänä he tarvitsevat laadultaan vahvaa ja alueellisesti tasalaatuista työ- ja toimintakyvyn ja sosiaalisen osallisuuden tukemista, jotta heidän työelämävalmiuksiensa lisääntyminen olisi mahdollista. Hankkeessa mukana olevien organisaatioiden palveluissa kohdataan vuosittain yli 1300 henkilöä, joista tähän hankkeeseen osallistuu arviolta 420 henkilöä. Tämän lisäksi hankkeeseen osallistuvat yhteistyökumppanit tuovat osallistujia hankkeeseen.

Hankkeen tavoitteena on:

1. Korvaushoidossa olevien sosiaalista osallisuutta ja työelämävalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyon muotojen kartoittaminen valtakunnallisella tasolla
2. Toimiviksi osoittautuneiden hyvien käytäntöjen ja osallisuutta vahvistavien työmuotojen kuvaaminen sekä niitä koskevan tiedon jakaminen korvaushoidon toimijoiden kesken
3. Asiakkaiden osallisuuden ja työelämävalmiuksien lisääntyminen
4. Kokemusasiantuntijatoiminnan ja -koulutuksen kehittäminen
5. Kohderyhmän koulutuspolkujen kehittäminen
6. Vertaistoimijoiden ja kokemusasiantuntijoiden roolin ja toimintavalmiuksien vahvistaminen
7. Hankkeessa kehitettyjen työmallien juurruttaminen korvaushoidon toimijoiden verkostossa
8. Korvaushoidon asiakkaita, osallisuutta lisääviä toimintamalleja ja vertaistoimintaa koskevan tiedon lisääntyminen
9. Hankkeen tulosten kytkeä sote-uudistukseen.

Nämä tavoitteet saavutetaan hankkeessa seuraavien toimenpiteiden avulla:

- 1: Kartoitetaan ja informoidaan valtakunnallisesti korvaushoitoa toteuttavat tahot ja vertaistoimijat
- 2: Alkukartoitukset asiakkaille / hankkeen osallistujille
- 3: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen kuvaaminen
- 4: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen kokemusperäinen arviointi
- 5: Toimivaksi arvioitujen, osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen koulutuksellistaminen
- 6: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen verkostokoulutukset osatoteuttajille ja yhteistyökumppaneille
- 7: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen esittely valtakunnallisesti laajemmalle yhteistyöverkostolle
- 8: Korvaushoidon vertaisille suunnatun kokemusasiantuntijakoulutuksen lisääminen ja kehittäminen sekä osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden koulutuspolkujen vahvistaminen
- 9: Koulutusmallien levittäminen ja juurruttaminen koulutusjärjestelmässä
- 10: Vertaistoimijoiden ja kokemusasiantuntijoiden toimintavalmiuksien lisääminen
- 11: Syntyneiden toimintamallien juurruttaminen korvaushoidon toimijoiden verkostossa
- 12: Sote-uudistuksen kokemusasiantuntijatoimintaan ja korvaushoitoon heijastuvien vaikutusten kartoittaminen
- 13: Loppukartoitukset asiakkaille / hankkeen osallistujille
- 14: Hankkeen ja sen tulosten yhteinen arviointi
- 15: Hankkeen ja sen tulosten raportointi
- 16: Hankkeen hallinnointi
- 17: Hankkeen yhteistyötahojen hyödyntäminen

Hankkeen tuloksena syntyy kokonaiskuva korvaushoitoon liittyvistä osallisuutta tukevista ja työllistymisvalmiuksia lisäävistä toimintamalleista sekä vertaistyön muodoista ja luodaan tätä kautta edellytykset palveluiden saatavuuden ja laadun yhtenäistymiselle valtakunnallisella tasolla. Toimintamalleja tutkinnollistamalla on luotu edellytyksiä kohderyhmän osallistujien työelämävalmiuksien ja työelämäaseman vahvistumiselle. Lisäksi on saatu kykyviisariin ja hankkeessa tehtyihin kyselyihin ja kartoituksiin pohjautuvaa tietoa eri toimintamallien vaikuttavuudesta liittyen muutoksiin asiakkaiden toimintakyvyssä ja työelämävalmiuksissa.

Hankkeen aikana korvaushoidon asiakkaat ja kokemusasiantuntijat ovat olleet yhdessä työntekijöiden kanssa kuvaamassa ja arvioimassa toimivia osallisuutta lisääviä toimintamalleja sekä kouluttamassa näitä muulle hankeverkostolle. Hankkeen aikana on myös levitetty hankekumppaneiden kesken vaikuttavuudeltaan parhaita käytäntöjä ja altistettu kuvatut parhaat toimintamallit myös laajemmin korvaushoidon toimijoiden arvioitavaksi.

Hankkeen yhteistyötahoina ovat Espoon kaupungin mielenterveys- ja päihdepalvelut, Seinäjoen kaupungin päihdepalvelut, Kuopion päihdepalvelusäätiö, Kuopion yliopistollinen sairaala Päihdepsykiatrian yksiköt sekä KoKoA – Koulutettu kokemusasiantuntijat ry, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) Päihdepsykiatrian yksikkö, Ventuskartano Kokkolasta.

4.2 Hankkeen nimi englannin kielellä

Strengthening social inclusion of opioid substitution treatment patients

4.3 Hankkeen julkinen tiivistelmä englannin kielellä

The target group of the project is opioid substitution treatment patients which is in many ways a marginalized group of people in Finland. Overall goal in the project is to support the social inclusion of substitution treatment patients by strengthening their ability to function and position in labour market. This is achieved by two main objectives: first, by

developing better treatment practices in order to guarantee equal quality of treatment in the different regions in Finland and, second, by increasing supply of peer training and peer support.

The project starts by finding out and developing the best practices to support social inclusion, ability to function and peer support for the opioid substitution treatment patients. Furthermore, it develops training based on these best practices, it distributes knowledge to different networks in Finland, and reports the findings of the project. Finally, it embeds the best practices of social support and peer support in the education and working practices.

Goals of the project are:

1. To map different practices and models of peer support which are currently used in aiming to strengthen ability to function and social inclusion of the patients in substitution treatment in Finland
2. To distribute knowledge of best practices in strengthening of social inclusion within service producers
3. To increase social inclusion and ability to function of the patients in substitution treatment
4. To develop peer support activities and peer training
5. To develop paths towards professional education for the patients
6. To strengthen the role and well-being of peer actors
7. Implementation the results of the project in service system
8. To increase knowledge of peer support and methods in strengthening the social inclusion of patients in substitution treatment
9. To integrate the results of the project in the upcoming healthcare, social welfare and regional government reform package

Measures toward these goals in the project are:

1. Conducting a study of service providers and providers of peer support for patients in substitution treatment in Finland
2. Project partners conduct starting point measurements with Kykyviisari for the patients who participate in the project
3. Project partners are describing their own practices in strengthening the social inclusion, ability to function and the models of peer support
4. Project partners are evaluating their practices in strengthening the social inclusion, ability to function and the models of peer support
5. Project partners are designing a training for each other based on their own best practices
6. Project partners organize a training based on their own best practices for each other
7. Project partners are presenting together their best practices to a wider network in service system
8. Project partners develop training model for peer actors and are developing paths towards professional education with the support of Seurakuntaopisto (one project partner)
9. Implementation of the results in educational system in Finland
10. Empowering peer actors through training and supervision of their work
11. Implementation of working models in service system of substitution treatment in Finland
12. Studying the impacts of the upcoming healthcare, social welfare and regional government reform package on substitution treatment of opiate users
13. Project partners conduct end point measurements with Kykyviisari for the patients who participate in the project
14. Evaluation of the project and results
15. Reporting the results
16. Administration of the project
17. Co-operation with the project network

Duration of the project is 36 months from 1.4.2016 until 31.3.2019. Project partners are:

- A-Clinic Foundation (nationwide substance abuse service producer)
- National Institute for Health and Welfare

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

- Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy (substance abuse service producer at Helsinki district)
- Sovatek-Foundation (substance abuse service producer at Jyväskylä and Joensuu district)
- Tukikohta ry (substance abuse services at Helsinki district)
- Church Training Collage

Project has a network of collaborators:

- City of Espoo / Mental health and substance abuse services
- City of Seinäjoki / Substance abuse services
- Kuopion Päihdepalvelusäätiö (substance abuse service producer at Kuopio district)
- Kuopio University Hospital / Ward of Addiction psychiatry
- The Hospital District of Helsinki and Uusimaa / Polyclinic of Addiction psychiatry
- Ventuskartano ry (substance abuse service producer at Kokkola district)
- KoKoA – Koulutetut Kokemusasiantuntijat ry (trained peer support specialists' association)

5 Hankkeen tarve, tavoitteet ja kohderyhmä

5.1 Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Miten hanke on valmisteltu? Miten valmistelussa on otettu huomioon aiemmin rahoitettujen hankkeiden tulokset?

Hanke on A-klinikkasäätiön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön, Sovatek-säätiön, Tukikohta ry:n ja Seurakuntaopisto valtakunnallinen yhteishanke, joka toteutetaan 1.4.2016-31.3.2019 (36 kk). Hankkeen yhteistyötahoina ovat Espoon kaupungin mielenterveys- ja päihdepalvelut, Seinäjoen kaupungin päihdepalvelut, Kuopion päihdepalvelusäätiö, Kuopion yliopistollinen sairaala Päihdepsykiatrian yksiköt sekä KoKoA – Koulutettu kokemusasiantuntijat ry, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) Päihdepsykiatrian yksikkö, Ventuskartano Kokkolasta. Lisäksi valtakunnallisen hankkeen yhteistyöverkostoon liittyy myöhemmin Mikkelin alueella toteutettava "Marginaalissakin mahdollisuus -avopalveluiden sosiaalisen osallisuuden kehittämishanke" -niminen alueellinen ESR hanke.

Hankkeen hyödyn saajana ovat korvaushoidossa olevat opioidien ongelmakäyttäjät, jotka kohderyhmänä tarvitsevat laadultaan vahvaa ja alueellisesti tasalaatuista työ- ja toimintakyvyn ja sosiaalisen osallisuuden tukemista, jotta heidän työelämävalmiuksiensa lisääntyminen olisi mahdollista.

Korvaushoito on kiinteä osa kansallisia huumehoitojärjestelmiä ja sitä toteuttaa Suomessa 161 hoitoyksikköä (2011). Kuntouttava korvaushoito tähtää potilaan päihdeettömyyteen ja kuntouttamiseen ja apuna käytetään buprenorfiinia tai metadonia sisältäviä lääkevalmisteita. Pääasiallisien hoitomuotoina ovat tällä hetkellä kuntouttava ja haittoja vähentävä korvaushoito. Kuntouttavassa korvaushoidossa tavoitteena on laittomien päihteiden käytön lopettaminen, sosiaalinen ja ammatillinen kuntoutuminen sekä lopulta korvaushoidosta vieroittautuminen. Haittoja vähentävässä korvaushoidossapuolestaan tavoitteena on potilaan elämän laadun parantaminen, tilanteen pahenemisen estäminen ja haittojen vähentäminen. Näin pyritään vähentämään opioidien laitonta käyttöä, pistämistä ja veriteitse tarttuvien infektioiden leviämistä, oheiskäyttöä ja rikollisuutta. Korvaushoito sitoo paljon resursseja, koska lääkkeen jakelu toteutetaan pääosin hoitoyksiköissä päivittäisten tai lähes päivittäisten potilaskäyntien yhteydessä. Nk. apteekkisopimuksia, joissa potilas voi hakea lääkkeensä suoraan apteekista, oli vuonna 2011 vain 7%:lla potialista. Hoidossa olevien potilaiden määrä on kasvanut tasaisesti 2000-luvulla ja sen ennakoidaan kasvavan edelleen.

Korvaushoidon asiakkaat ovat syrjäytyneitä monella elämän eri osa-alueella ja heidän työelämäasemansa ja työllistymisen edellytykset ovat heikot. Asiakkaiden näkökulmasta korvaushoidon saatavuus ja laatu on tällä hetkellä epätasa-arvoista. Korvaushoito on pitkäaikaista mutta monilla paikkakunnilla vain harva asiakas on koko hoitonsa ajan vain yhdessä yksikössä. Hoitopaikan vaihtuessa hoidon saatavuus ja laatu riippuu hoitoa tarjoavasta kunnasta. Kun asiakkaat vertailevat hoitopolkujaan, heidän hoitajensa rakenne ja sisältö saattavat erota suuresti toisistaan. Korvaushoidon asiakkailla ei myöskään ole pääsyä useisiin perinteisiin vertaistuen verkostoihin, jonka vuoksi heille on ryhdytty kehittämään omia vertaistuen muotoja.

Suomessa ei ole valtakunnallisia hoidon sisältöä määrittäviä ohjeistuksia. Hoitojärjestelmä on hajautunut ja pieniä yksiköitä on paljon. Potilaita oli kaikissa sairaanhoitopiireissä, mutta lähes puolet heistä hoidettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella. Hoitokäytännöt eroavat toisistaan, koska Suomesta puuttuu hoidon keskitetty ohjaus ja valtakunnalliset hoidon sisältöjä koskevat ohjeet. Myös lääkityslinjaukset vaihtelevat kunnittain tai hoitoyksiköittäin. Vuonna 2011 opioidiriippuvuuden lääkkeellistä vieroitus- tai korvaushoitoa toteuttavia yksiköitä oli yhteensä 161, joista terveyskeskuksia oli 60 (37 %), päihdehuollon erityispalveluiden yksiköitä 75 (47 %), erikoissairaanhoidon yksiköitä 17 (11 %) ja vankiloiden terveydenhuoltoyksiköitä 9 (6 %). Opioidihoitoa saavien potilaiden määrä yksiköissä vaihteli suuresti (1–177). Joka toisessa yksiköistä oli enintään 5 potilasta ja kolmessa neljästä yksiköstä potilasmäärä oli korkeintaan 15. Yli 50 potilaan yksiköitä oli 16.

Hyvän ja laadukkaan korvaushoidon perustana pidetään potilaan voinnin, elämäntilanteen ja motivaation mukaan yksilöllisesti suunniteltua, motivoivaa ja osallistavaa hoitoa. Käypä hoito-suositusten mukaan hoidossa käytettävän lääkkeen valinnan tulee perustua yksilölliseen arvioon. Korvaushoidon on todettu olevan Suomessa murroksessa potilasmäärien kasvun, hoidon pitkäkestoisuuden ja kuntien tiukentuneen taloustilanteen vuoksi. Useissa kunnissa onkin pyritty löytämään uusia edullisempia tapoja toteuttaa hoitoja. Korvaushoidon toteutusta koskevat hoitolinjaukset myös vaihtelevat kunnittain ja alueittain. Suuntauksena näyttäisi kuitenkin olevan potilaiden siirtäminen haittoja vähentävään hoitoon ja hoidon kaventuminen yhä useammin pelkästään lääkkeen luovutukseksi. Uhkakuvana on se, että taloudellisuuteen (lääkkeiden kalleus), tilaaja-tuottajakäytäntöihin (hoidon kustannus-laatusuhde) tai kontrolliin liittyvät (huoli lääkkeiden väärinkäytöstä /valumisesta katukauppaan) tekijät saavat liiallista painoarvoa niin, että hoitomuodot ovat ristiriidassa suhteessa hoidon yksilöllisiin tavoitteisiin.

Potilaita arvioidaan usein jäykkiin korvaushoito-ohjelmiin, joissa on ennalta määritetty kuntoutumisen tavoitteet ja reunaehdot. Tilanne ei huomioi parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden yksilöllisiä valmiuksia ja tavoitteita. Kehityksen pelätään johtavan myös resurssien vääryyden kohdentamiseen, vaikka erityisesti etenevissä ja pitkäkestoisissa sairauksissa varhainen tunnistaminen ja hoitointerventioiden aloittaminen ovat keskeisessä asemassa hyvien hoitotulosten saavuttamiseksi. Erityistä huomiota tulisi kohdistaa hoidon porrastukseen ja yksilöllistämiseen sekä korvaushoidon ulottamiseen myös niihin potilasryhmiin, joita nykyinen järjestelmämme ei vielä tavoita: vielä omillaan hyvin pärjääviin sekä jo vaikeasti syrjäytyneisiin opioidiriippuvaisiin. Samoin huomiota tulisi kiinnittää naisten asemaan sekä huumeiden käyttäjäkunnassa että korvaushoidon asiakkaina. Tutkimusten mukaan naiset ovat usein alisteisessa asemassa huumeiden käyttäjien alakulttuureissa sekä helposti hyväksikäytettyinä myös hoitojärjestelmässä. Kokonaisuuden arvioinnissa taloudellisten tekijöiden rinnalla tulee ottaa huomioon myös hoidolliset ja lääketieteelliset näkökohdat sekä potilaan oikeuksiin ja muuhun lainsäädäntöön liittyvät seikat.

Valtakunnallisen kehittämishankkeen avulla voidaan koota yhteen korvaushoidon toimijoita niin palveluiden tilaajien kuin tuottajien puolelta ja näin vaikuttaa yhdessä tuotettujen palveluiden laatuun ja saada aikaan todellisia vaikutuksia korvaushoidossa olevien osallisuuteen ja työelämävalmiuksiin. Työtä tehdään tällä hetkellä erilaisilla menetelmillä eri puolilla Suomea ja tarve hyvien käytäntöjen kartoittamiseen, levittämiseen ja toimintamallien yhtenäistämiseen on suuri. On kuitenkin näyttöä myös siitä, että hyvin suunniteltu, erikoissairaanhoidon tukema, mutta omissa kotikunnissa toteutettu hoitomalli voi olla edistämässä kuntouttavaan työtoimintaan tai työelämään siirtymistä. Lähellä olevissa palveluissa on mahdollista järjestää yksilöllisiä ja tarpeen mukaisia palveluja. Hankkeen tavoitteena on osallisuutta vahvistavien työmuotojen kehittäminen, niiden kuvaaminen (toimintamallit ja niiden edellytykset) sekä niitä koskevan tiedon välittäminen korvaushoidon toimijoiden kesken. Valtakunnallisen hankkeen kautta voidaan myös vaikuttaa kohderyhmän asemaan ja palveluihin tulevassa Sote-uudistuksessa. Lisäksi tarvetta on vertaistyon työmuotojen ja vertaisille tuotetun kokemusasiantuntijakoulutuksen yhtenäistämiseen ja kohderyhmän parissa tehtävän koulutuksellisen toiminnan tutkinnollistamiseen.

Hankkeen taustalla on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) vuonna 2012 käynnistämä valtakunnallinen opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden verkottuminen. Tavoitteena on ollut hoitoa toteuttavien yksiköiden tiedon

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

ja kokemusten vaihdon mahdollistaminen ja yhtenä käytännön toteutuslunastana ovat olleet Innokylän verkkosivut (www.innokyla.fi). Verkostossa on kehitetty opioidikorvaushoidon käytäntöjä, ja sivustolle on koottu hoitoa koskevaa tutkimustietoa. Verkoston on ollut myös mukana suunnittelemassa verkostopäiviä, mm. Opioidikorvaushoidon 20-vuotisjuhlaseminaaria 18.-19.8.2015. Verkoston kautta on tuettu pienimuotoisilla kokeiluilla vertaistoiminnan kehittämistä korvaushoidossa oleville ja toiminnassa on ollut mukana korvaushoidossa olevia kokemusasiantuntijoita.

Hankkeen taustalla ovat korvaushoitoa toteuttavien yksiköiden verkostossa esille tulleet työn tämän hetken kehittämishaasteet:

- Hoidon laadun ja saatavuuden vaihtelu paikkakunnittain ja hoitoyksiköittäin: hoidettujen potilaiden määrät voivat vaihdella yksittäisestä potilaasta yli 200 potilaaseen.
- Korvaushoidossa olevien syrjäytyneisyys ja vaikeus parantaa työelämäasemaansa
- Tiedon puute muualla tehdystä osallisuutta lisäävästä kehittämistyöstä ja sen tuloksista
- Tarve hyvien käytäntöjen kuvaamiseen ja levittämiseen
- Tarve vahvistaa korvaushoidossa olevien vertaistukea ja yhtenäistää tähän liittyvää koulutusta
- Hyvin harva korvaushoitopotilas on työssä, koulutuksessa tai muissa työllistymistä edistävissä palveluissa

Idea valtakunnallisesta opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishankkeesta sai alustavissa tunnusteluissa myönteistä palautetta Sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijoilta. Sen jälkeen ovat hankkeesta kiinnostuneet verkoston jäsenet kokoontuneet lukuisiin hankesuunnittelutapaamisiin vuonna 2015 ja 2016. Hanke on alkanut 1.4.2016.

Samanaikaisesti tämän hankkeen kanssa ollaan Päihdelääketieteen yhdistyksen aloitteesta ja Lääkäriseura Duodecimin toimesta uudistamassa Huumehoidon Käypä hoito –suosituksia, joihin on tulossa merkittäviä laajennuksia nimenomaan korvaushoidon osalta. Hankkeen suunnitteluvaiheessa on oltu yhteydessä Käypä hoito –suosituksia uudistavaan työryhmään ja hankkeen kehittämistyössä tullaan ottamaan huomioon suosituksissa tapahtuvat uudistukset sekä tulevan sote-uudistuksen vaikutukset.

Lähteet

Käypä hoito-suositus (päivitetty 5.9.2012) Huumeongelman hoito,

<http://www.terveysportti.fi/xmedia/hoi/hoi50041.pdf>

Laine, P, Annila R (2015) Opioidikorvaushoito voi mahdollistaa työllistymisen, Yhteiskuntapolitiikka 80:3, 273-277.

Mikkonen A, Niemelä S, Koivumäki V, Heinisuo AM & Salokangas RKR (2008) Joustava opioidikorvaushoito vastaa lisääntyvään hoidon tarpeeseen, Suomen Lääkärilehti 63, 2161 - 5.

Partanen, A, Vormaa, H, Alho, H & Leppo, A (2014) Opioidiriippuvuuden lääkkeellinen vieroitus- ja korvaushoito Suomessa, Suomen Lääkärilehti 69, 481-486.

Selin J, Perälä R, Stenius K, Partanen A, Rosenqvist P, Alho H. (2015) Opioidikorvaushoito Suomessa ja muissa Pohjoismaissa: vakiintunut hoitomuoto, mutta vaihteleva käytäntö, Suomen Lääkärilehti 70, 19.

Simojoki, K., Pentikäinen, H., Fabritius, C. & Vuori, E. (2012) Hukkaammeko korvaushoidon mahdollisuudet? Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 128 (17): 1737-9

Weckroth 2006: Valta ja merkitysten tuottaminen korvaushoidossa. Etnografinen tutkimus huumehoitolaitoksesta. Alkoholitutkimussäätiön julkaisuja 47.

5.2 Mitkä ovat hankkeen tavoitteet?

1. Korvaushoidossa olevien sosiaalista osallisuutta ja työelämävalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyon muotojen kartoittaminen valtakunnallisella tasolla

Tällä rakennetaan pohjaa hyvien käytäntöjen levittämiseen ja toimivien korvaushoidon sosiaalista osallisuutta lisäävien toimintamallien ja vertaistyon muotojen kuvaamiseen. Hankkeen tuloksena syntyy kuvaus käytössä olevista toimintamalleista ja Suomessa sekä niiden toimivuuden kokemusperäinen käyttäjäarviointi sekä työntekijöiden että asiakkaiden arvioimana. Hankkeen osallistujille tehdään alkukartoitukset kykyviisarilla.

2. Toimiviksi osoittautuneiden hyvien käytäntöjen ja osallisuutta vahvistavien työmuotojen kuvaaminen sekä niitä koskevan tiedon jakaminen korvaushoidon toimijoiden kesken

Toimialalla saadaan kustannussäästöjä, kun jaetaan osaamista ja tehokkaiksi osoittautuneita toimintamalleja pystytään ottamaan käyttöön kattavammin ympäri maata eikä tarvitse keksiä kaikkea itse. Hoidon vaikuttavuus on parempaa, mikä tuottaa kustannussäästöjä, kun asiakkaat ohjautuvat parhaiten sopivaan hoitomuotoon: Ne joilla on edellytyksiä kuntoutua, kuntoutuvat nopeammin ja integroituvat yhteiskuntaan. Hoitopolun sisältö ja rakenne säilyy, vaikka asiakas vaihtaa paikkakuntaa, hän saa samanlaista hoitoa. Työntekijöiden ja vertaistojien osaaminen lisääntyy, varmuus tehdä työtä lisääntyy, kaikkea ei tarvitse oppia itse kun jaetaan ja sovelletaan parhaita toimintamalleja. Vertaistojien yhtenäistyessä sen saatavuus kasvaa ja verkkosovellusten hyödyntämisen lisääntyessä myös syrjäseutujen tavoitettavissa.

3. Asiakkaiden osallisuuden ja työelämävalmiuksien lisääntyminen

Hankkeella luodaan yhtenäisiä toimintamalleja työelämävalmiuksia lisäävään / valmentavaan koulutukseen ja työllistämiskäytäntöihin. Kuntouttavan korvaushoidon hoitopolku johtaa asiakkaiden yhteiskuntaan integroitumiseen parhaiten käytäntöjen soveltamisen ja käyttöön oton myötä. Vertaistojien kehittäminen tukee osallisuuden vahvistamista jo sinällään: vertaisena oleminen on voimaannuttavaa, kun ihminen voi päteä siinä missä on hyvä. Vertaistojien avulla tuetaan myös asiakkaiden osallisuutta ja kykyä hyödyntää yhteiskunnan palveluita ja kansalaisyhteiskunnan aktiviteetteja (taide, kulttuuri, liikunta, harrastukset jne.). Hankkeessa kiinnitetään lisäksi huomiota sukupuolten tasa-arvoon hoitojärjestelmässä sekä vertaistojien toiminnassa. Työelämävalmiuksien lisääntyminen edellyttää usein toimintakykyä edistäviä toimenpiteitä, joissa myös koulutuspolkujen avautuminen on tärkeää. Korvaushoitopotilaiden työllistymistä edistävät polut ovat pitkäkestoisia. Hankkeen osallistujille tehdään alku- ja loppukartoitukset kykyviisarilla. Lisäksi hankkeessa toteutetaan saavutettujen tulosten seuranta- ja raportointi. Tulokset analysoidaan ja raportoidaan hankkeen loppuraportissa.

4. Kokemusasiantuntijatoiminnan ja -koulutuksen kehittäminen

Hankkeen aikana koulutetaan kokemusasiantuntijoita sekä osallistetaan kokemusasiantuntijoita hankkeen koulutustoimintaan, lisätään vertaistojien perustavaa toimintaa, tuotetaan kokemusasiantuntijakoulutusta korvaushoidon vertaistojille sekä edistetään korvaushoidon asiakkaiden työelämävalmiuksia mm. kuntouttavaan työtoimintaan valmentavan ryhmätoiminnan, kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilujen, oppisopimuskoulutuksen, soveltuvien ammattitutkintojen sekä palkkatukityöllistämisen avulla.

5. Kohderyhmän koulutuspolkujen kehittäminen

Hankkeessa luodaan malli koulutus- ja työelämäpoluista sekä kokemusasiantuntijakoulutuksesta, jota hankkeen aikana juurrutetaan ja levitetään ottamalla mukaan uusia koulutusorganisaatioita mallin toteuttamiseen. Mallin avulla vertais- ja kokemusasiantuntijatyöhön mukaan tulevat kohderyhmän toimijat vahvistavat omia työelämävalmiuksiaan ja koulutukselliset aktiviteetit kytketään osaksi tutkintoon johtavaa koulutuspolkua.

6. Vertaistojien ja kokemusasiantuntijoiden roolin ja toimintavalmiuksien vahvistaminen

Hankkeessa arvioidaan kokemusasiantuntijoiden työssä jaksamiseen liittyviä erityistarpeiden, kuvataan kokemusasiantuntijoiden työhyvinvointia tukevien käytäntöjä sekä edistetään näillä keinoin kokemusasiantuntijoiden työhyvinvointia. Hankkeessa luodaan myös kokemusasiantuntijoiden koulutuksellisen työhönsäätelyn malli.

7. Hankkeessa kehitettyjen työmallien juurruttaminen korvaushoidon toimijoiden verkostossa

Hankkeen aikana kehitetyt toimintamallit vakiinnutetaan osaksi hankkeen osatoteuttajien, hankkeen yhteistyöverkoston sekä muiden korvaushoidon toimijoiden toimintatapoja.

8. Korvaushoidon asiakkaita, osallisuutta lisääviä toimintamalleja ja vertaistojien toimintaa koskevan tiedon lisääntyminen.

Hankkeen aikana kerätään tietoa korvaushoidossa olevien osallisuutta ja työelämävalmiuksia lisäävistä

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

toimintamalleista sekä saadaan kykyviisariin ja muihin mittareihin perustuvaa seurantatietoa hankkeen osallistujista. Vertaistutkimuksena toteutettavassa seurantakartoituksessa arvioidaan, onko hankkeen kahden ensimmäisen vuoden aikana tapahtunut osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn kohentuminen pysynyt korkeammalla tasolla. Nämä tiedot analysoidaan ja julkaistaan hankkeeseen liittyvässä raportoinnissa sekä muissa hankkeessa tehtävistä julkaisuissa.

9. Hankkeen kytkeä sote-uudistukseen

Hankkeen tulokset kytetään tulevaan sote-uudistukseen jalkauttamalla hankkeen kehittämistyön tuloksia sote-uudistuksen myötä uudistuviin palvelujärjestelmän rakenteisiin.

5.3 Mikä on hankkeen uutuus- tai lisäarvo? Mitä toimintatapojen muutosta halutaan saada aikaan?

Hankkeessa tehdään ensimmäistä kertaa Suomessa laajaa, valtakunnallista yhteiskehittämistä joka kokoaa yhteen korvaushoidon toteuttajia joka puolelta Suomea ja sekä palveluiden tuottajia että niiden tilaajia. Uutuusarvoa on myös hankkeen painottumisella erityisesti psykososiaalisen tuen ja työllistymisedellytysten parantamiseen sekä vertaistoiminnan/kokemusasiatuntijatoiminnan kehittämiseen liittyvään kehittämistyöhön opioidiriippuvuuden lääkkeellisessä korvaushoidossa. Suomessa palveluiden järjestäminen on kuntien vastuulla jolloin myös korvaushoidon palvelujärjestelmä on muodostunut paikallisten hoitojärjestelmäratkaisujen myötä varsin kirjavaksi. Kehittämistoimintaa esimerkiksi vertaistyön ja kokemusasiatuntajakoulutusten kohdalla puolestaan on tehty lukuisissa eri hankkeissa joka toisaalta on luonut rikkaan toimintavalikon, mutta on samalla myös johtanut vertaistoiminnan saatavuuden eriarvoistumiseen eri puolilla maata. Huomiota tulee kiinnittää myös sukupuolten väliseen tasa-arvoon vertaistoiminnassa. Opioidiriippuvuuden korvaushoidossa vertaistoimintaa on kehittynyt lähinnä vain suurimmilla paikkakunnilla.

5.4 Mitkä ovat hankkeen varsinaiset kohderyhmät?

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat opioidikorvaushoidossa olevat opioidiriippuvaiset. Vuonna 2012 opioidien ongelmakäyttäjää arvioitiin olevan noin 13 000–15 000. Heistä korvaushoidossa oli noin 16-19 %, vuoden 2011 tietojen mukaan 2439 henkilöä. Korvaushoitoa saavien määrä on ollut jatkuvassa kasvussa. Hankkeessa mukana olevien organisaatioiden palveluissa kohdataan vuosittain yli 1300 henkilöä, joista tämä hankkeeseen osallistuu arviolta 300 henkilöä. Lisäksi hankkeeseen osallistuu yhteistyökumppaneina organisaatioita, joilla myös on omaa toimintaa tai palvelutuotantoa kohderyhmän kanssa ja jotka myös tuovat osallistujia hankkeeseen.

Suurin osa (66 %) potilaista oli vuonna 2011 kuntouttavassa korvaushoidossa ja haki lääkkeensä hoitoyksiköstä. Apteekkisopimuksella lääkkeensä hakevia oli 7 % ja haittoja vähentävässä korvaushoidossa 24 % potilaista. Kaksi kolmasosa potilaista hoidettiin päihdehuollon erityispalveluissa, viidennes terveyskeskuksissa, reilu kymmenesosa erikoissairaanhoidossa ja alle 2 % vankiloiden terveydenhuoltoyksiköissä. 2000-luvulla opioidiriippuvuuden hoidon tarjontaa on tasaisesti lisätty ja siirretty sitä potilaiden asuinpaikan lähellä oleviin terveyskeskuksiin. Hoito painottuu kuitenkin suuriin kaupunkeihin: pääkaupunkiseudulla hoidetaan 39 % potilaista ja muissa yli 100 000 asukkaan kunnissa sijaitsevissa yksiköissä 21 % potilaista.

Vuonna 2012 potilaiden keski-ikä oli 34 vuotta. Naisten osuus oli 31 %, mikä on enemmän kuin muissa pohjoismaissa. Pääosa kohderyhmästä asuu yksin ja saa toimeentulotukea. Taustalla on rikoksia ja velkaantumista.

Korvaushoitopotilaiden koulutustaso on tutkimustiedon mukaan matala: 62 % potilaista on käynyt vain peruskoulun. Osatoteuttajien kokemusten mukaan potilaiden koulutustaso on lisäksi sitä matalampi mitä nuoremasta ikäluokasta on kyse. 1970-luvulla syntyneillä potilailla on usein jokin ammatillinen koulutus, mutta 1980-luvulla syntyneistä potilaista vain puolet on saanut ammatillisen koulutuksen, ja 1990-luvulla syntyneistä enää 20 %.

Suomalaisten seurantatutkimusten valossa voidaan todeta, että potilaiden sitoutuminen korvaushoitoon on hyvällä tasolla, mutta hoito on hyvin pitkäaikaista ja vieroittautuminen eli hoidon päätyminen potilaan terveyden kannalta tarpeettomana on harvinaista. Päihteiden käyttö vähenee hoidon myötä selvästi, samoin rikollinen toiminta, ja

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

potilaiden elämäntilanne kohentuu. Korvaushoidolla on myös muita vaikutuksia kuin hoidossa pysyminen tai päihdeidenkäytön väheneminen. Osa potilaista pääsee koulutukseen ja työllistyy, heidän asumistilanteensa paranee ja ihmissuhteensa kohenevat.

Työllisten osuus potilaista oli vuonna 2011 hyvin pieni, vain 7 %. Tuoreet tutkimustulokset Pohjois-Pohjanmaalta kuitenkin osoittavat, että opioidikorvaushoitopotilaiden menestyksellinen työllistäminen on mahdollista. Hoidon myötä potilaista (N=37) 41 % pääsi kuntouttavaan työtoimintaan ja 19 % palkkatyöhön. Vuoden kuluttua hoidon aloittamisesta 38 % potilaista oli työssä. Tätä voidaan pitää Suomen oloissa erittäin hyvänä tuloksena, sillä pääkaupunkiseudulla tehdyissä tutkimuksissa vain 4-10 % potilaista työllistyi tai aloitti opinnot 1,5 vuodessa. Useissa Euroopan maissa työllistyminen on 15 % luokkaa, mutta Italiassa jopa 50 %. Yksi onnistumisen syistä Pohjois-Pohjanmaalla oli luultavasti se, että potilaat saivat hoitoa ja sosiaalipalveluja erikoissairaanhoidon tukemina omissa kotikunnissaan, joissa heidät tunnettiin ja joissa heille voitiin järjestää yksilöllisiä ja tarpeen mukaisia palveluja. Päihdekuntoutujien työllistyminen on kuitenkin kaiken kaikkiaan erittäin heikkoa ja työpaikkoihin on vaikea päästä. Päihdekuntoutujien yksilöllisiä tarpeita ei tunnusteta tai huomioida riittävästi työvoimapalveluissa ja palvelut ovat hajanaisia.

Potilaiden yhtenä suurimpana ongelmana on se, että hyvin suuri osuus heistä on pitkäaikaistyöttömiä ja työllistymisen kynnys on noussut hyvin korkeaksi. He tarvitsevat kokonaisvaltaista tukea niin arjessa selviytymisessä, kuin myös omassa kuntoutumisessaan työkykyisiksi. Hyvin yleinen kokemus kohderyhmän keskuudessa on uupumus erilaisten suorittamisen ja selviytymisen paineiden keskellä, joka helposti johtaa uudelleen elämän- ja terveyden tilanteen heikkenemiseen. Opioidikorvaushoidossa olevat päihdekuntoutujat ovat monessa suhteessa eräänlaisia väliinputoajia. He elävät ambivalenssissa, jossa toinen jalka on usein vielä päihdemaailmassa, samalla kun toiveet paremmasta elämästä ovat vahvoja ja alkavat saada ilmaa siipiensä alle toimintakyvyn kohentuessa. Korvaushoidossa olevat kokevat usein olevansa muita huonompia ollessaan lääkkeellisessä hoidossa. He tarvitsevat tukea kyetäkseen voimaantumaan yhteiskunnan täysivaltaisiksi jäseniksi. Samalla työllistymispolku on pitkä. Kaikki potilaat eivät ole valmiita edes kuntouttavaan työtoimintaan, vaan tarvitsevat nivelvaiheen toimenpiteitä: työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen tähtäävää toimintaa, valmennusta työelämän arjesta selviytymiseen ja sosiaalisen osallisuuden tukemista. Toimenpiteiden tulee olla yksilöllisesti räätälöityjä sekä joustavia työ- ja koulutuspolkuja, joissa kuntoutus on olennainen elementti. Hanke pyrkii vastaamaan näihin nivelvaiheen haasteisiin ja tarjoamaan siihen joustavia ratkaisuja.

Lähteet

- Laine, P, Annila R (2015) Opioidikorvaushoito voi mahdollistaa työllistymisen, Yhteiskuntapolitiikka 80:3, 273-277.
- Selin J, Perälä R, Stenius K, Partanen A, Rosenqvist P, Alho H. (2015) Opioidikorvaushoito Suomessa ja muissa Pohjoismaissa: vakiintunut hoitomuoto, mutta vaihteleva käytäntö, Suomen Lääkärilehti 70, 19.
- Partanen A, Vormaa H, Alho H, Leppo A (2014) Opioidiriippuvuuden lääkkeellinen vieroitus- ja korvaushoito Suomessa, Suomen Lääkärilehti 7, 49–54.
- Selin J. (2013) Mikä vaikutus? Korvaushoidon seurantatutkimukset kertovat, Tiimi 2: 22–25.

5.5 Mitkä ovat hankkeen välilliset kohderyhmät?

Välillisenä hyödyn saajana hankkeessa ovat vertaisina toimivat entiset korvaushoitoasiakkaat sekä vertaisjärjestöt, kuten Suomen Lumme ry (huumeiden käyttäjien etuja ja kuntoutumismahdollisuuksia yhteiskunnassa edistävä järjestö) sekä Wertsu – Vertaiset päihdetyössä ry (päihdetyön ja päihdehoidon vertaistoimijoiden etujärjestö). Hankkeessa luodaan edellytyksiä vertaistoiminnan laadulliselle kehittämiselle, joka voisi vähentää alueellista epätasa-arvoisuutta vertaispalveluiden saatavuudessa. Hankkeessa tullaan olemaan yhteistyössä myös näiden järjestöjen kanssa ja heihin on oltu yhteydessä myös suunnitteluvaiheessa.

Vertaistoiminnan kehittäminen erikseen korvaushoitopotilaille on merkityksellistä koska korvaushoidossa olevilla ei toistaiseksi ole ollut pääsyä joihinkin perinteisiin vertaistoiminnan muotoihin kuten NA:han (Narcotics Anonymus /

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Nimettömän Narkomaanit). A-kilta toimintaan korvaushoidon asiakkaat ovat tervetulleita mutta perinteisesti A-kioltojen toiminta on ollut enemmän alkoholisteihin kohdistuvaa ja korvaushoitopotilaiden määrä ei heidän toiminnassaan ole ollut suuri.

Välillisinä kohderyhminä ovat myös kaikki opioidikorvaushoitoa Suomessa tekevät työntekijät ja toteuttavat tahot (kunnat, järjestöt ja muut kolmannen sektorin toimijat, yksityiset palveluiden tuottajat). Hankkeella luodaan edellytyksiä sosiaalista osallisuutta vahvistavan toiminnan kehittämiseksi koko hoitojärjestelmässä. Jo hankkeen aikana tullaan toimintaan osallistamaan myös hankkeen ulkopuolisia alan toimijoita ja hankkeen tulokset ja siinä tehdyt mallinnukset ovat kaikkien saatavilla ja niistä tullaan aktiivisesti myös tiedottamaan. Hankkeessa tullaan myös vaikuttamaan kohderyhmän asemaan ja palveluiden turvaamiseen sote-uudistuksen yhteydessä.

6 Toteutus ja tulokset

6.1 Mitkä ovat hankkeen konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi?

Toimenpide 1: Kartoitetaan ja informoidaan valtakunnallisesti korvaushoitoa toteuttavat tahot ja vertaistoimijat

- THL:n toteuttamaan kartoitukseen korvaushoidon toimijoista Suomessa liitetään kysymys eri tahojen mahdollisuudesta ja halukkuudesta olla yhteistyössä hankkeen aikana
- Tämän pohjalta hankepääällikkö, A-klinikkasäätiön tutkija ja THL:n suunnittelija sekä vertaistoiminnan osalta KoKoA (mukana hankkeessa yhteistyötahona) tiedottavat hankkeesta ja siihen osallistumismahdollisuudesta myös muita korvaushoidon toteuttajia kuin hankkeeseen jo suunnitteluvaiheessa sitoutuneita
- Marraskuu 2015 - heinäkuu 2016

Toimenpide 2: Alukartoitukset asiakkaille / hankkeen osallistujille

- Suunnitellaan hankepääällikön johdolla (tutkija -> hankeverkosto) kykviisarin alukartoitus osatoteuttajien ja yhteistyökumppanien asiakkaille
- Toteutuksesta vastaa kunkin osatoteuttajan hanketyöntekijä omalla alueellaan sekä yhteistyökumppanien osalta näiden yhteyshenkilöt yhdessä hankepääällikön kanssa
- Hankepääällikkö yhdessä tutkijan ja suunnittelijan kanssa tekee yhteenvedon kyselyn tuloksista ja tiedottaa sen asianosaisille
- huhtikuu - lokakuu 2016

Toimenpide 3: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen kuvaaminen

- Hankeverkoston (hankepääällikkö, tutkija, suunnittelija, osatoteuttajien hanketyöntekijät, yhteistyökumppanien edustajat) verkostotapaamisissa luodaan yhtenäinen työskentelymalli ja jäsenyys olemassa olevien toimintamallien ja työmuotojen kuvaamiselle
- Työskentelyn tulosten pohjalta hanketyöntekijät kuvaavat yhdessä oman organisaationsa toimijoiden (työntekijät + asiakkaat + vertaiset) kanssa oman organisaationsa toiminnot aiemmin luodun yhtenäisen mallin avulla (yhteistyökumppanit osallistuvat kuvaamiseen omien resurssiensa puitteissa)
- huhtikuu – marraskuu 2016

Toimenpide 4: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen kokemusperäinen arviointi

- Hankepääällikkö, tutkija ja suunnittelija luovat edelliseen tukeutuen itsearvioinnin työkalun (mikä palveluissa toimii ja on ollut avuksi)
- Hanketyöntekijät toteuttavat em. arvioinnin omissa osatoteuttaja organisaatioissaan (työntekijät + asiakkaat + vertaiset) ja sama tehdään yhteistyöorganisaatiossa näiden yhteyshenkilöiden ja hankepääällikön yhteistyönä
- elokuu 2016 – helmikuu 2017

Toimenpide 5: Toimivaksi arvioitujen, osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

vertaistytön muotojen koulutuksellistaminen

- Osatoteuttajaorganisaatioissa (työntekijät, asiakkaat sekä kokemusasiantuntijat / vertaiset yhdessä) muotoillaan yhdestä toimivimmaksi arvoidusta toimintamallista koulutuspaketti yhdessä hanketyöntekijän, hankepäällikön ja suunnittelijan tuella
- Kunkin osatoteuttajaorganisaation työryhmät (työntekijät, asiakkaat sekä kokemusasiantuntijat yhdessä) valmistautuvat esittelemään oman toimintamallinsa muille hankekumppaniorganisaatioille keväällä 2017 toteutettavissa koulutustapahtumissa
- Korvaushoidon neuvottelupäivien 2016 yhteydessä (järjestäjinä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ja THL) toteutetaan työpaja hankkeen toimintamallien kuvausprosessiin liittyen.
- marraskuu 2016 – maaliskuu 2017

Toimenpide 6: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistytön muotojen verkostokoulutukset

- Osatoteuttajaorganisaatiot (nimetyt työntekijät, asiakkaat sekä kokemusasiantuntijat/vertaiset yhdessä) pitävät kukin toisilleen valmistelemansa koulutuspaketin toimivaksi arvoidusta toimintamallista
- Koulutuksissa hyödynnetään kasvokkaista ja videovälitteistä osallistumista yhdessä hankeverkoston tekemän suunnitelman mukaisesti
- Osallistujaorganisaatioiden lisäksi myös yhteistyöorganisaatiot osallistuvat koulutustapahtumiin
- Opioidikorvaushoidon neuvottelupäivien 2017 yhteydessä toteutetaan työpaja hankkeessa kuvattujen toimintamallien jakamiseen liittyen.
- maaliskuu – marraskuu 2017

Toimenpide 7: Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistytön muotojen esittely laajemmalle yhteistyöverkostolle

- Osatoteuttajaorganisaatiot ja hankkeen yhteistyöorganisaatiot kutsuvat kukin kumppaneita omasta yhteistyöverkostostaan syksyllä 2017 järjestettäville valtakunnallisille Opioidikorvaushoidon neuvottelupäiville, jossa esitellään hankkeessa toimiviksi arvoidut toimintamallit ja niiden verkostokoulutuksissa saama palaute
- Kukin osatoteuttajaorganisaatio valmistautuu esittelemään oman osuutensa ja sen saaman palautteen
- Tapahtumassa kerätään osallistujilta palaute esitellyistä toimintamalleista ja arvio niiden soveltuvuudesta laajempaan käyttöön (hankepäällikkö, tutkija ja suunnittelija valmistelevat)
- syyskuu - joulukuu 2017

Toimenpide 8: Korvaushoidon vertaisille suunnatun kokemusasiantuntijakoulutuksen lisääminen ja kehittäminen sekä osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden koulutuspolkujen vahvistaminen

- Tuotetaan hankeverkoston yhteistyönä (hyödyntäen osatoteuttajana olevan koulutusorganisaation resursseja ja osaamista) yhteinen koulutusmalli ja –suunnitelma korvaushoidon vertaisille suunnatusta kokemusasiantuntijakoulutuksesta (huhtikuu - joulukuu 2016)
- Toteutetaan korvaushoidon vertaisille suunnattua kokemusasiantuntijakoulutusta yhteistyössä muiden alueellisten oppilaitosten kanssa (koulutusostot) hyödyntäen yhteistä koulutusmallia ja tarvittaessa virtuaaliyhteyksiä sekä arvioidaan toteutetut koulutukset (syyskuu 2016 – kevät 2017)
- Luodaan yhteydet muiden kokemusasiantuntijakoulutusta tuottavien tahojen kanssa Suomessa päihdetyön kokemusasiantuntijakoulutusten tavoitteiden ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi (kevät 2017 – syyskuu 2017)
- Luodaan osatoteuttajana olevan koulutusorganisaation johdolla koulutusmalli, jonka avulla kokemusasiantuntijat kykenevät sen jälkeen suorittamaan jonkun soveltuvan ammattitutkinnon ja lisäämään näin omaa osallisuuttaan ja työelämävalmiuttaan (huhtikuu 2016 - toukokuu 2018)

Toimenpide 9: Koulutusmallien levittäminen ja juurruttaminen koulutusjärjestelmässä

- Hankkeessa luodaan toimintamalli, jossa vertaistoimintaa ja kokemusasiantuntijakoulutusta kyetään hyödyntämään kohderyhmän työelämävalmiuksien vahvistamisessa ja koulutuspolkujen luomisessa

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

- Tätä toimintamallia levitetään koulutusjärjestelmän toimijoille hankkeen osatoteuttajien tekemillä koulutusostoilla, joissa Seurakuntaopisto toimii koulutusmallin tutorointiresurssina uusille oppilaitoksille
- Hankkeen yhteistyökumppaneita kytetään mukaan kohderyhmän koulutusprosesseihin. Samalla vahvistetaan kohderyhmän hyväksi tehtävää alueellista yhteistyötä osatoteuttajien, hankkeen yhteistyökumppaneiden ja oppilaitosten välillä. Kehittämistyössä tehdään yhteistyötä KoKoa ry:n kanssa, jolla on laaja-alaista osaamista kokemusasiantuntijakoulutuksesta
- Seurakuntaopisto tuottaa Opioidikorvaushoidon neuvottelupäiville mallin hankkeessa tehdystä työelämä- ja koulutusjärjestelmäyhteistyöstä ja tutkintojärjestelmän hyödyntämisestä kohderyhmän työelämävalmiuksien vahvistamisessa. Mallia esitellään niiden ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkintotoimikuntien kehittämispäivillä, joiden tutkinnon osia osallistujat ovat suorittaneet sekä muissa mahdollisissa seminaareissa ja tapahtumissa.
- huhtikuu 2018 – toukokuu 2019

Toimenpide 10: Vertaistoimijoiden ja kokemusasiantuntijoiden toimintavalmiuksien lisääminen

- Luodaan yhteistyössä toimintamalli kokemusasiantuntijoiden koulutuksellisesta työnohjauksesta. Koulutukseen osallistuu 8 hankkeessa mukana olevaa kokemusasiantuntijaa (2hlöä/osahanke). Seurakuntaopisto toimii koulutuksen organisoijana ja pääyhteistyötahona hankkeen osalta. Koulutus rakennetaan yhdessä kokemusasiantuntijoiden kanssa ja se koostuu koulutuksellisista ja työnohjauksellisista osioista. Koulutus vahvistaa jo mahdollisesti kokemusasiantuntijakoulutuksen käyneiden vertaisuuden identiteettiä. Työnohjauksen avulla pyritään saamaan kokemusasiantuntijoiden kokemus ja koulutuksessa tapahtuva oppiminen suoraan hyödynnettäväksi arjen toimintaan. Työnohjaus tapahtuu verkossa.
- huhtikuu 2018 – maaliskuu 2019

Toimenpide 11: Syntyneiden toimintamallien juurruttaminen korvaushoidon toimijoiden verkostossa

- Osatoteuttajien ja yhteistyöverkoston kesken toteutetaan kokemusasiantuntijoiden toteuttama itsearviointi hankkeen aikana tehdystä vertaistoiminnan kehittämistyöstä ja sen tuloksista. Näissä kuvataan hankkeen aikana syntyneet toimintamallit. Näistä kootaan ja julkaistaan ammattilaisille ja kokemusasiantuntijoille perehdytysmateriaali.
- Osahankkeet järjestävät omista toimintamalleistaan kiinnostuneille alueellisille yhteistyökumppaneille työpajoja toimintamallien levittämiseksi. Työpajoja toteutetaan alueellisina seminaareina ja virtuaalisesti toteutettuina valtakunnallisina tapahtumina. Seminaareissa hyödynnetään Innokylän Toimintamalli/Verstasalustaa. THL tukee tässä osatoteuttajia.
- Järjestetään Opioidikorvaushoidon neuvottelupäivillä 2018 osallisuus –teemaan liittyvä seminaari. Seminaarin keskeisenä sisältönä on maakunnille tarkoitettu työkokous, jossa käsitellään osallisuuden mallien soveltamista korvaushoidossa.
- Korvaushoidon kokemusasiantuntijuuden kehittämistyön tulokset viedään Kokenet –verkkopalveluun (sähköinen kokemusasiantuntija neuvontapalvelu).
- huhtikuu 2018 – maaliskuu 2019

Toimenpide 12: Sote-uudistuksen kokemusasiantuntijatoimintaan ja korvaushoitoon heijastuvien vaikutusten kartoittaminen.

- Tehdään 2-3 maakunnan alueella tiiviimpää työskentelyä hankkeessa kehitettyjen osallisuutta vahvistavien toimintamallien jalkauttamiseksi.
- Kartoitetaan sote-uudistuksen haasteet hankkeessa kehitetylle toiminnalle ja luodaan yhdessä hankeverkoston kanssa ehdotus toimintamallien integroimiselle uuteen palvelujärjestelmään.
- huhtikuu 2018 – maaliskuu 2019

Toimenpide 13: Loppukartoitukset asiakkaille / hankkeen osallistujille

- Suunnitellaan hankepäällikön johdolla (tutkija + suunnittelija -> hankeverkosto) kykyviisarin loppukartoitus osatoteuttajien ja yhteistyökumppanien asiakkaille
- Toteutuksesta vastaa kunkin osatoteuttajan hanketyöntekijä omalla alueellaan sekä yhteistyökumppanien osalta

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

näiden yhteyshenkilöt yhdessä hankepäällikön kanssa

- Hankepäällikkö yhdessä tutkijan sekä suunnittelijan kanssa tekee yhteenvedon kyselyn tuloksista ja tiedottaa sen asianosaisille
- Loka - joulukuu 2018

Toimenpide 14: Hankkeen ja sen tulosten yhteinen arviointi

- Osatoteuttajaorganisaatiossa kunkin hanketyöntekijän johdolla toteutetaan hankkeen ja sen tulosten kokemusperäinen laadullinen arviointi hankeverkostossa yhdessä sovitun menettelytavan (hankepäällikkö, tutkija, suunnittelija, hankeverkosto) mukaisesti.
- Arvioidaan kehitettyjä koulutusmalleja, niiden juurruttamista, sekä kokemusasiantuntijoiden roolia yhdessä kokemusasiantuntijoiden ja koulutushenkilökunnan kanssa. Löydetyt ongelmat ja ratkaisut analysoidaan ja dokumentoidaan käytettäväksi apuna tulevaisuudessa kokemusasiantuntijoille suunnattujen koulutuspolkujen ja koulutusten suunnittelussa.
- Vertaistutkimuksena toteutettavassa seurantakartoituksessa arvioidaan, onko hankkeessa tapahtunut ja kykyviisarilla todennettu osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn kohentuminen pysynyt korkeammalla tasolla
- Arvioinnit dokumentoidaan hyödynnettäväksi hankeraportissa
- huhtikuu 2018 – maaliskuu 2019

Toimenpide 15: Hankkeen ja sen tulosten raportointi

- Hankepäällikkö, suunnittelija ja tutkija kokoavat kaikesta hanketyöntekijöiden johdolla tuotetusta sekä kyselyillä kerätystä aineistosta hankkeen väliraportit sekä loppuraportin
- Raportit käsitellään hankeverkoston kokouksissa, hyväksytään hankkeen ohjausryhmässä ja toimitetaan vastuuviranomaiselle
- Väliraportit: elokuu 2016, marraskuu 2016, helmikuu 2017, kesäkuu 2017, lokakuu 2017, helmikuu 2018, kesäkuu 2018, lokakuu 2018, helmikuu 2019. Loppuraportti: toukokuu 2019.

Toimenpide 16: Hankkeen hallinnointi

- Hankeverkosto (hankepäällikkö, tutkija, suunnittelija, osatoteuttajien hanketyöntekijät, yhteistyökumppanien edustajat) kootaan hankkeen alkaessa ja se pitää kerran kuukaudessa verkostotapaamisia, joissa käsitellään hankkeen etenemiseen liittyviä käytännön toimenpiteitä ja huolehditaan näihin liittyvästä koordinaatiosta, ohjeistuksesta ja tiedonkulusta. Lisäksi se valmistele hankkeen toimintasuunnitelmat ja talousarviot, viestintäsuunnitelmat sekä hankeraportit. Puheenjohtajan toimii hankepäällikkö.
- Hankkeelle perustetaan ohjausryhmä, joka hyväksyy hankkeen toimintasuunnitelmat ja talousarviot, viestintäsuunnitelmat sekä hankeraportit. Ohjausryhmä kootaan hankeorganisaatioiden edustajista ja merkittävistä sidosryhmistä. Esittelijänä toimii hankepäällikkö.

Toimenpide 17: Yhteistyö hankkeen yhteistyötahojen kanssa

- Hankkeeseen ovat lupautuneet yhteistyötahoiksi Espoon kaupungin mielenterveys- ja päihdepalvelut, Seinäjoen kaupungin päihdepalvelut, Kuopion päihdepalvelusäätiö, Kuopion yliopistollinen sairaala Päihdepsykiatrian yksiköt sekä KoKoA – Koulutettu kokemusasiantuntijat ry, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) Päihdepsykiatrian yksikkö ja Ventuskartano Kokkolasta.
- Hankkeen yhteistyötahoja informoidaan kykyviisarilla tehtävistä alku- ja loppukartoituksista ja heidän omille korvaushoitopotilailleen avataan mahdollisuus osallistua kartoituksiin (toimenpiteet 2 ja 13)
- Yhteistyötahoja tiedotetaan (hankepäällikkö ja osatoteuttajat) hankkeen verkostokoulutuksista ja valtakunnallisista verkostotapaamisista ja heillä on mahdollisuus lähettää näihin edustajinaan mukaan työntekijöitä ja asiakkaita / vertaisia (toimenpiteet 6 ja 7)
- Yhteistyötahoja tiedotetaan (Seurakuntaopisto) hankkeessa pilotoitavista koulutuskokonaisuuksista ja heillä on mahdollisuus lähettää niihin osallistujiksi asiakkaitaan / vertaisia (toimenpiteet 8 ja 9)

6.2 Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan? Mitä lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia sillä on?

Hankkeessa on luotu kokonaiskuva korvaushoitoon liittyvistä osallisuutta tukevista ja työllistymisvalmiuksia lisäävistä toimintamalleista sekä vertaistytön muodoista ja luotu tätä kautta edellytykset palveluiden saatavuuden ja laadun yhtenäistymiselle valtakunnallisella tasolla.

Lisäksi on saatu kykyviisariin ja hankkeessa tehtyihin kyselyihin ja kartoituksiin pohjautuvaa tietoa eri toimintamallien vaikuttavuudesta liittyen muutoksiin asiakkaiden / potilaiden toimintakyvyssä ja työelämävalmiuksissa.

Hankkeen aikana korvaushoidon potilaat ja kokemusasiantuntijat ovat olleet yhdessä työntekijöiden kanssa kuvaamassa ja arvioimassa toimivia osallisuutta lisääviä toimintamalleja sekä kouluttamassa näitä muulle hankeverkostolle.

Hankkeen aikana on levitetty hankekumppaneiden kesken vaikuttavuudeltaan parhaita käytäntöjä ja altistettu kuvatut parhaat toimintamallit myös laajemmin korvaushoidon toimijoiden arvioitavaksi.

420 korvaushoidossa olevaa potilasta on osallistunut

380 korvaushoidossa olevan potilaan osallisuus on kohentunut kykyviisarilla mitattuna

250 korvaushoidossa olevan potilaan työ- ja toimintakyky on kohentunut kykyviisarilla mitattuna

40 korvaushoidossa olevaa potilasta on edennyt työllistymispolulla

Hankkeen lyhyen aikavälin vaikutukset ovat:

- Korvaushoidon asiakkaiden / potilaiden saaman psykososiaalisen tuen laatu paranee
- Osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden keinovalikoima ja toimintamallit yhtenäistyvät hankekumppanien toiminnassa
- Korvaushoidon asiakkaiden / potilaiden parissa tehtävä vertais- ja kokemusasiantuntijatoiminta vahvistuu

Hankkeella on myös seuraavia pitkän aikavälin vaikutuksia:

- Korvaushoidon palveluiden taso ja laatu yhtenäistyy eri puolella Suomea
- Korvaushoidon asiakkaiden työllistymisvalmiuksien kasvaessa lisääntyy työllistymiseen johtavien hoitopolkujen määrä ja korvaushoidosta irtautumiseen kykenevien määrä
- Syntyy pohja uusien Käypä hoito -suositusten jalkautumiselle käytännön hoitotyöhön
- Luodaan edellytykset kohderyhmän aseman ja palveluiden turvaamiselle sote-uudistuksessa

6.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeessa kuvatut ja hankeverkostossa koulutuetut toimintamallit jäävät osallistujaorganisaatioiden käyttöön pysyvinä toimintamalleina hankkeen jälkeenkin ja rikastavat palvelutarjontaa sekä yhtenäistävät palveluiden laatua tältä osin jo sinällään. Lisäksi ne vaikuttavat laajemmin palveluiden laatuun yhtenäistävasti osallistujaorganisaatioiden omien yhteistyöverkostojen kautta, jotka on osallistettu kehittämistyöhön jo hankkeen aikana. Lisäksi mukana olleet vertaistytön verkostot ja järjestöt ovat vaikuttamassa asiakaspinnalla ja lisäävät tietoisuutta käytössä olevista mahdollisista työmenetelmistä sitä kautta. Hankkeen aikana syntynyt verkosto lisää alan eri toimijoiden tietoisuutta toisistaan ja yhteistyön kautta avautuvista mahdollisuuksista hankkeen päättymisen jälkeenkin. Hankkeen aikana vahvistuneet valtakunnalliset verkostot ja toimijoiden väliset yhteistyösuhteet tuottavat näin yhteistoimintaa ja lisäarvoa hankkeen päättymisen jälkeenkin. Hankkeessa kehitettyjä käytäntöjä levitetään entisestään Innokylän kautta kaikki hankeaineistot avoimesti jaossa.

7 Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hankkeelle haetaan ennakkoa ☐ Kyllä ☒ Ei
Kustannusmalli Flat rate 17 % palkkakustannuksista

A Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Palkkakustannukset	1 354 367	1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus	1 541 681	80,00
2 Ostopalvelut	237 824	2 Kuntien rahoitus	0	0,00
3 Muut kustannukset	104 679	3 Muu julkinen rahoitus	40 056	2,08
4 Flat rate	230 254	4 Yksityinen rahoitus	345 387	17,92
Kustannukset yhteensä	1 927 124	Rahoitus yhteensä	1 927 124	100,00
5 Tulot	0			
Nettokustannukset yhteensä	1 927 124			

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset ja niiden rahoitus (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €
6 Kunnat	0	5 Kuntien rahoitus	0
7 Muu julkinen	0	6 Muu julkinen rahoitus	0
Yhteensä	0	Yhteensä	0

Kustannusarvio yhteensä	1 927 124	Rahoitussuunnitelma yhteensä	1 927 124
--------------------------------	------------------	-------------------------------------	------------------

8 Muilta rahoittajilta haettu rahoitus**8.1 Mitä sitovia sopimuksia tai aiesopimuksia on rahoitussuunnitelmassa esitetystä muun julkisen rahoituksen, kuntarahoituksen ja yksityisen rahoituksen osuuksista (ml. omarahoitusosuus)?**

ei ole

8.2 Onko hankkeeseen haettu tai ollaanko hakemassa rahoitusta muilta rahoittajilta? Mistä ja milloin rahoitusta on haettu? Kuinka paljon rahoitusta on haettu tai myönnetty?

ei ole

9 Yhteydet muihin hankkeisiin**9.1 Mihin muihin Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelmasta rahoitettaviin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hakemus liittyy ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit.)**

Helsingin Diakonissalaitoksen rakennerahastohankkeet, jotka liittyvät hakemukseen:

- 1) S11705 Aktiiviseen asumiseen! Palvelunkäyttäjien yhteisö rakenteiden kehittäminen (2011-14) -hankkeessa tuettiin asunnottomuuden kokeneita ihmisiä omien voimavarojen löytämiseen, osallisuuteen ja vastuunottoon itsestään ja koko yhteisöstään. Samalla valmennettiin asumispalvelujen henkilöstöä käyttämään yhteisöllisiä menetelmiä työssään. Hankkeen toteuttivat Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Helsingin kaupunki, Espoon kaupunki ja Vantaan kaupunki.
- 2) S12265 TyöKaapeli – osallistava yhteisövalmennushanke (2013-15), joka toteutettiin Helsingin Diakonissalaitoksen tytäryhtiön Diadomessa, kehitti osallistavaa yhteisövalmennusta työllistymisen edistämiseen. Osallistujia olivat yhteistyöyritysten henkilöstö sekä pitkäaikaistyöttömät, erityisesti yli 50- vuotiaat, alle 25-vuotiaat, vajaakuntoiset sekä maahanmuuttajataustaiset työttömät. Hanke johti osallistujien toimintavalmiuksien käyttöönottamiseen, työyhteisötaitojen vahvistamiseen ja osan kohdalla työllistymiseen.

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Sovatek-säätiön muut ESR /EAKR hankkeet:

Sovatek-säätiöllä on käynnissä kaksi muuta ESR hanketta: Kunnolla töihin hanke sekä Arvion mekin ansaitsemme hanke. Molempien hankkeiden kohderyhmät ovat erilaiset kun tässä hankkeessa.

- 1) Kunnolla töihin -hanke kehittää työpajoilla tapahtuvaa sosiaalista kuntoutusta ja moniammatillista yhteistyötä. Hankkeen tavoitteena on joustavien kuntoutuksellisten ratkaisujen kehittäminen työvalmennuksessa, moniammatillisen tilannearviotyöskentelyn kehittäminen työvalmennusympäristöissä sekä asiakkaiden osallisuuden ja työelämään palaamisen vahvistaminen. Toimintaa luodaan liikkuvan, työpajoille jalkautuvan, moniammatillisen asiantuntijatiimin arviointikäyntien ja niiden yhteydessä toteutuvan moniammatillisen tilannearviotyöskentelyn avulla. Liikkuvan asiantuntijaryhmän osallistuminen asiakkaan ohjaukseen tuo perinteiseen työpajatoimintaan lisäarvoa vahvistamalla erityisten tuen tarpeiden tunnistamista ja niihin vastaamista. Uusia ratkaisuja kehitetään vaikeassa työmarkkina- asemassa oleville ryhmille, joiden sosiaalinen osallisuus on uhattuna. Hankkeen kohderyhmänä ovat pitkään työttömänä olleet, yli 30-vuotiaat työnhakijat. Työllistymisprosessin keskeytyksiä ja katkoksia voidaan ehkäistä moniasiantuntijaisessa yhteistyössä syntyvillä, joustavilla ratkaisulla, joissa yhdistetään työvoima-, sosiaali- ja terveystalvueluita uusilla tavoilla osaksi työvalmennusprosessia. Palveluiden integrointi ja helpompi hyödynnettävyys on yksi merkittävimpiä kehittämiskohteita asiakkaiden kuntoutumis- ja työllistämistoimenpiteissä. hankekoodi S20013
- 2) Arvion mekin ansaitsemme hankkeen kohderyhmänä on hankeorganisaatioiden henkilöstö. Arvion mekin ansaitsemme" projektin tavoitteena on luoda ammatillista koulutusta, oppisopimuskoulutusta ja työvalmennusta harjoittavien organisaatioiden välille yhteinen asiakkaiden arviointiin liittyvä järjestelmä. Projektissa ovat mukana Sovatek säätiö, Jyväskylän Katulähetys ry., Jyväskylän ammattioppilaitos, sekä Jyväskylän oppisopimuskeskus. Projektin tavoitteena on kehittää ja ottaa yhteiseen käyttöön WHO: n kuntoutuksen standardi ICF: ään perustuva asiakkaiden arviointijärjestelmäHankekoodi: S20352

9.2 Mihin muista rahoituslähteistä rahoitettaviin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hakemus liittyy ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit, jos niitä on.)

THL:

- 1) Joka neljäs vuosi toteutettavaan päihdetapauslaskentaan tulee pieni osuus Alkoholitutkimussäätiön rahoitusta ja laskennassa kartoitetaan tietyinä päivinä tapahtuvat päihde-ehdoiset asiointit koko sosiaali- ja terveydenhuollossa. Joukossa on korvaushoidon potilaita mutta muuten päihdetapauslaskennalla ei ole yhtymäkohtia nyt haettavaan hankkeeseen kuin tiedonlähteenä.
- 2) Huumehoidon Pompidou –tiedonkeruussa on mukana budjettirahoituksen lisäksi pieni osuus EMCDDA rahoitusta ja siinä kerätään vuosittain tietoja huumeiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Myös tässä joukossa on korvaushoidon potilaita ja tiedonkeruu palvelee nyt haettavaa hanketta tiedonlähteenä.

Aklinikkasäätiö:

- 1) Järvenpään sosiaalisairaalan (Päihdesairaalan tuolloinen nimi) innovaatiotoiminnan arvoverkoston henkilöstölähtöinen kehittäminen (TEKES 228/31/2013) työnimeltään Palveluketjuhanke toteutettiin yhdessä kolmen kuntakumppanin (Vantaa, Seinäjoki ja Salo) kanssa. Hankkeessa mallinnettiin päihde- ja mielenterveysongelmien toimivia asiakaslähtöisiä hoitoketjuja ja määriteltiin laitospäivänsä roolia avohoidon työvälineenä. Päihdesairaalaissa hoitajaksoilla olevat potilaat ja vertaiset/kokemusasiantuntijat olivat hankkeessa aktiivisesti mukana, josta tulee yhtymäkohtia tähän nyt haettavaan hankkeeseen, mutta nyt haettavassa hankkeessa tavoitteet ovat rajatusti korvaushoidon potilaissa, tavoitteet ovat järjestelmän sijaan toimintamallien kehittämisessä ja mukana olevien osatoteuttajien verkosto on valtakunnallinen.
- 1) Völjy hanke (Tampere, RAY 1403/C65) keskittyy pistämällä huumeita käyttävien asiakkaiden ja haittoja vähentävän korvaushoidon potilaiden asumisen tuen sekä päivä- ja vapaa-ajan toiminnan kehittämiseen. Hankkeen taustalla on tilanne, jossa korvaushoidon asiakasmäärä ja asiakkaiden käyntiluvut ovat viime vuosina kasvaneet ja yhä useammalla asiakkaalla on riippuvuushäiriön lisäksi vakava mielenterveyden häiriö ja/tai somaattinen sairaus. Työmenetelmät Völjy hankkeessa ovat yhteisöllisiä ja osallistujien omia voimavaroja hyödyntäviä. Hanke kohdistuu osittain samaan kohderyhmään kuin nyt haettava hanke, mutta toisin kuin Völjy hankkeessa on nyt haettavan hankkeen tavoitteena osallisuuden kasvattaminen korvaushoidon asiakkaiden parissa ja erityisesti työelämävalmiuksia

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

vahvistamalla ja tähän liittyviä toimintamalleja kehittämällä mm. koulutuspolkuja vahvistamalla ja vertaistukea hyödyntäen.

Helsingin Diakonissalaitos:

Helsingin Diakonissalaitoksella hanke hyödyntää osallistavan yhteisötyön menetelmää. Erityisryhmien parissa menetelmää on kehitetty Itä-Helsingin ja Vantaan rajalähiöissä Roottori-hankkeessa (2010-12), jota Raha-automaattiyhdistys (RAY) rahoitti. Hanke mallinsi kansainvälisessä yhteisötyöverkostossa kehitetyn Cable (Community Action Based Learning for Empowerment) -pedagogiikan lähiötyön menetelmäksi ja kokeili sen erilaisia sovelluksia. Cable-valmennukset tuottivat silmin nähtäviä muutoksia valmennuksiin osallistuneissa yksilöissä (N=40). Koska laajenevan kansalaistoiminnan juurruttaminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja sitoutumista alueen ihmisiin, hanketta jatkettiin RAY- rahoituksen turvin Roottori II (R2) -hankkeena (2013-14). Siinä missä Roottorin ensimmäisessä vaiheessa valmennettiin yksilöitä, nyt valmennettiin kokonaisia yhteisöjä. Vastuu yhteisövalmennusten toteutumisesta siirtyi alueella toimiville yhteisöille, joita oli vuoden 2014 lopussa jo parisenkymmentä, mukaan lukien kaupungit, seurakunnat, kansalaisjärjestöt, yritykset ja yliopisto. Valmennettujen henkilöiden määrä oli 204. Nyt valmennukset jatkuvat RAY:n kohdennetun toiminta-avustuksen turvin D-asemalla (2015-) ja tavoitteena on juurruttaa Itä-Helsinkiin ja Itä-Vantaalle asukas-yhteisöjä osallistavaa ja voimaannuttavaa yhteisö- ja kansalaistoiminnan metodiikkaa ja malleja ja luoda niistä uusia, ihmisten tämänhetkisiin tarpeisiin vastaavia sovelluksia yhdessä heidän kanssaan. Hankkeen ansiosta 1) Erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden syrjäytymisen kokemus ja häpeä on liehtynyt, ja he ovat voimavaraistuneet ja löytäneet kyvykkyyksiään; 2) Avunhakijoiden tukiriippuvuussuhde on muuttunut aktiiviseksi kansalaisuudeksi; 3) Avun tarvitsijat ja tarjoajat ovat kohdanneet, ja on löytynyt mielekäästä yhteistä tekemistä; 4) Asukkaiden tarpeista ja todellisuudesta kumpuavista ideoista on kehitetty aivan uudenlaisia kansalaistoiminnan menetelmiä; 5) Yhteisöllisyys on lisännyt asukkaiden terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia sekä kaventanut ihmisten välisiä hyvinvointieroja; 6) Alueelle on syntynyt omaehtoista, asukkaiden ylläpitämää kansalaistoimintaa, jota D-asema tukee ja koordinoi.

10 Maantieteellinen kohdealue

☐ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☒ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
---	---	---

Jos hanke toteutetaan yhdessä paikassa, mikä on toteutuspaikan osoite?

Jakeluosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
--------------	-------------	------------------

11 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

11.1 Minkälainen on hakijan osaaminen ja kokemus hankkeiden toteuttamisesta ja hankesuunnitelman mukaisesta sisällöllisestä teemasta?

A-klinikkasäätiöllä on laajaa hanketoimintaa enimmäkseen RAY-rahoitteisesti mutta myös Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön rahoittamana. Tällä hetkellä käynnissä ovat mm. Lasinen lapsuus, Doping linkki, Verkottaja hankkeet. A-klinikkasäätiön sähköiset palvelut tavoittavat yli 150 000 yksilöitä kävijää kuukausittain. Päihteisyyden ja riippuvuuden hoitoon liittyviä sähköisiä palveluita on kehitetty erilaisille kohderyhmille ja niitä ovat mm. Päihdelinkki (tarjoaa luotettavaa tietoa, tukea ja neuvontaa päihteistä ja riippuvuuksista kansalaisille, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, medialle ja tutkijoille), Se on veressä (tarjoaa luotettavaa tietoa ja ohjeita C-hepatiitista tartuntaa epäileville, tartunnan saaneille ja heidän läheisilleen sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille), Varjomaailma (sivustolla nuoret pääsevät jakamaan omia kokemuksiaan aikuisten päihteidenkäytöstä ammattimaisesti ohjatuissa nettiryhmissä ja foorumikeskusteluissa, sekä sarjakuvien ja tarinoiden luomisen keinoin), Peluuri (tarjoaa sähköisiä tuki-, ohjaus-, ja neuvontapalveluja sekä vertaistukea pelaajille, läheisille ja työssään pelihaittoja kohtaaville), Tietopuu (päihdetyön kehittämisen tieto- ja tukipankki ammattilaisten käyttöön) ja KokeNet (tarjoaa kokemusneuvojapalvelua päihdeasioissa ja vahvistaa kokemusasiantuntijatoimintaa yhteiskunnassa).

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A-klinikkasäätiön on tuottanut päihdepalveluita kolmannen sektorin toimijana vuodesta 1955 lähtien ja säätiön palvelualueilla (jotka vastaavat palvelutuotannosta) on myös omaa hanketoimintaa. Palvelutuottajana A-klinikkasäätiö on valtakunnallinen toimija ja sillä on toimipisteitä kymmenillä eri paikkakunnalla Suomessa. Vuonna 2014 A-klinikkasäätiön avohoidon palveluissa oli noin 19 600 asiakasta, laitossyksiköissä 5 600 ja asumispalveluissa 450 asiakasta. Asiointitapahtumia avopalveluissa oli 315 900 ja hoitovuorokausia oli noin 77 100.

Korvaushoitoa A-klinikkasäätiön on ollut kehittämässä Suomessa korvaushoidon alusta eli 1990 luvulta alkaen. Korvaushoitopotilaita kohdtaan hoitotavoilla lähes kaikissa A-klinikkasäätiön erityyppisissä hoitoyksiköissä, mutta erillisenä hoitomuotona korvaushoitoa toteuttavat A-klinikoiden avohoitopisteet ja niiden yhteydessä olevat K-klinikat, jotka ovat erikoistuneet tuottamaan lääkkeellisesti tuettua opioidiriippuvuuden korvaushoitoa. Hoito on pitkäkestoista ja sisältää asiakkaan tarvitseman psykososiaalisen tuen. Hoidon tarve arvioidaan huolellisesti ennen varsinaisen korvaushoidon aloittamista. A-klinikkasäätiön erikoistuneissa korvaushoitopalveluissa kohdattiin vuonna 2014 yli 900 korvaushoitopotilasta.

Päihdehoidon tutkimuksessa A-klinikkasäätiö on ollut uranuurtaja Suomessa ja sen nykyinen tutkimusryhmä on toiminut erillisenä yksikkönään 2000-luvun alusta alkaen. A-klinikkasäätiön tutkimustoiminnan tarkoituksena on tukea päihde- ja riippuvuushaittojen vähentämistä sekä ongelmista kärsivien ja heidän läheistensä auttamiseksi tehtävää työtä. A-klinikkasäätiön tutkimustoiminnan strategisena tavoitteena on edistää päihdetyön tutkimuksen asemaa Suomessa. Tavoitteena on tuottaa uutta tietoa päihdehoidosta ja sen vaikutuksista, asiakaskunnasta ja hoitojärjestelmistä sekä niiden muutoksista. Tutkimustiedon tulisi olla hyödynnettävissä päihdetyön kehittämisessä ja keskeisenä työmenetelmänä onkin tutkimusavusteinen kehittäminen, jolla tarkoitetaan tutkimuksellisten osioiden liittämistä A-klinikkasäätiön kehittämisprojekteihin, jollaisesta tässäkin hankkeessa on kysymys.

11.2 Minkälaisia riskejä hankkeen toteuttamiseen liittyy ja miten riskejä hallitaan?

Riski	Toimenpiteet riskin toteutumisen todennäköisyyden pienentämiseksi
Valtakunnallinen verkosto - sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin	Hanketta on valmisteltu avoimesti ja kutsuttu laajasti mukaan korvaushoidon toimijoita joka puolelta suomea. Hankkeen tavoitteet tiivistettiin osatoteuttajiksi mukaan lähteneiden yhteisessä prosessissa joka jatkuu hankkeen alettua hankeverkoston kokouksissa.
Asiakkaiden sitoutuminen kehittämistyöhön	Hankkeeseen on tulossa yhteistyökumppaneina mukaan vertaisverkostoja jonka lisäksi osatoteuttajilla on pitkä kokemus yhteistyöstä korvaushoidon asiakkaiden kanssa.
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistus	Tulossa olevassa Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksessa on pystyttävä turvaamaan marginaaliryhmien asema ja palvelut, johon hankkeen kautta kehitetyt toimintamallit sekä korvaushoidon asiakkaiden osallisuuden ja työelämävalmiuksien vahvistamista koskeva tieto antavat hyvät edellytykset korvaushoidon asiakkaiden osalta. Hankkeessa huolehditaan tämän tiedon hyödynnettävyydestä palvelurakenteen uudistuksessa.

11.3 Esitys hankkeen ohjausryhmän kokoonpanoksi

Ohjausryhmän jäsenet:

A-klinikkasäätiö: Palvelupäällikkö Antti Weckroth ja hankepäällikkö Irina Köntti

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön Hoiva Oy: Päihdepalvelujen ylilääkäri Outi Kuikanmäki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Tutkimusprofessori Hannu Alho

Sovatek-säätiö: Toimitusjohtaja Jussi Suojarvalmi

Tukikohta ry: Toiminnanjohtaja Ron Furman

Seurakuntaopisto: Koulutuspäällikkö Tutta Tamminen

Espoon kaupunki / Mielenterveys- ja päihdepalvelut: Sairaanhoidtaja Pia Keski-Pere

Rahoittajan edustajat: Neuvotteleva virkamies Elina Kotovirta ja ohjelmakoordinaattori Kati Herranen-Haapaniemi

Ohjausryhmää voidaan tarvittaessa täydentää/muuttaa.

12 Hakemusvaiheessa ilmoitettavat arviot hankekohtaisista seurantatiedoista

12.1 Hankkeeseen osallistuvien yritysten arvioitu lukumäärä

Henkilöstömäärä	Yritysten lukumäärä
Mikroyritys	
Pieni yritys	
Keskisuuri yritys	
Suuryritys	
Yhteensä	0

12.2 Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden lukumäärät hankkeen keston ajalta työmarkkina-aseman mukaan, naisten määrä eriteltynä

	Työttömät (ml. pitkäaikaistyöttömät)	Yleissivistävässä / ammatillisessa koulutuksessa olevat	Työssä olevat (ml. yrittäjät)	Työmarkkinoiden ulkopuolella olevat	Yhteensä
Alle 25-vuotiaita	21	1	2	21	45
25-29-vuotiaita	45	3	7	45	100
30-54-vuotiaita	59	3	9	59	130
Yli 54-vuotiaita	11	0	2	12	25
Yhteensä	136	7	20	137	300
Joista naisia	17	2	5	34	58

12.3 Osallistujien henkilökoulutus- ja henkilötyöpäivät koko hankkeen keston ajalta

	Yhteensä
Lähiopetuspäiviä	2 600
Etäopetuspäiviä	5 000
Tukityöllistämispäiviä	
Ohjaus- tai konsultointipäiviä	4 200
Muita henkilötyöpäiviä	5 040
Yhteensä	16 840

12.4 Hankkeeseen osallistuvien alle 30-vuotiaiden, 30-54-vuotiaiden ja yli 54-vuotiaiden koulutustausta, naisten määrä eriteltynä

Toimintalinja 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyden torjunta

Erityistavoite 10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

	Osallistujat ilman perusasteen (ISCED 1) koulutusta	Alemman perusasteen (ISCED 1) ja ylemmän perusasteen (ISCED 2) koulutuksen suorittaneet	Keskiasteen (ISCED 3) tai keskiasteen jälkeisen (ISCED 4) koulutuksen suorittaneet	Korkea-asteen koulutuksen (ISCED 5 to 8) suorittaneet	Yhteensä
Alle 30-vuotiaita					0
30-54-vuotiaita					0
Yli 54-vuotiaita					0
Yhteensä	0	0	0	0	0
joista naisia					0

12.5 Hankkeeseen osallistuvien opinto-ohjaajien, uraneuvojen ja muiden ohjauspalveluiden asiantuntijoiden lukumäärä, naisten määrä eriteltyinä

Toimintalinja 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyden torjunta

Erityistavoite 10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

	Yhteensä
Osallistuvat opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjauspalveluiden asiantuntijat	
joista naisia	

13 Horisontaaliset periaatteet

13.1 Sukupuolten tasa-arvo

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeessa on tehty toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta	☒	☐	<p>Hankesuunnittelu sisälsi toimintaympäristön, tilanteen ja ratkaistavan ongelman analyysin sukupuolinäkökulmasta. Analyysi tarkasteli korvaushoitopotilaita hyödyntäen sukupuolen mukaan eriteltyä tilastotietoa sekä laadullisia selvityksiä tasa-arvo- ja sukupuolinäkökulmasta.</p> <p>Naiset ovat korvaushoitopotilaiden joukossa vähemmistö (31 %). Suomessa naisten osuus on kuitenkin suurempi kuin esimerkiksi muissa pohjoismaissa. Huumeidenkäyttäjinä naiset ovat miehiä heikommassa ja hyväksikäytetyssä asemassa ja heidän kohdallaan käytön rahoittaminen perustuu usein prostituutioon, kun se miesten kohdalla painottuu erilaiseen rikolliseen toimintaan.</p> <p>Naiset joutuvat ottamaan itselleen vieraita rooleja pärjätäkseen huumeidenkäyttäjien yhteisössä ja heidän toipumisensa on sen takia hitaampaa. Naiset ovat enemmän sidoksissa viiteryhmäänsä, mikä tarkoittaa sitä, että he ovat heikompia tekemään itsenäisiä päätöksiä. Vaikka nainen haluaisi irrottautua yhteisöstä, lähipiiriin kuuluvat miehet saattavat vaikeuttaa ja hidastaa irrottautumista. Korvaushoidossa olevat naiset joutuvat usein myös asemaan, missä heidät pakotetaan välttämään itselleen lääkkeitä määrättyjä lääkkeitä seurustelukumppaneilleen.</p>
Sukupuolinäkökulma on huomioitu hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	☒	☐	<p>Sukupuolinäkökulma tullaan huomioimaan hankkeen toiminnassa, sen kaikissa vaiheissa. Hankkeen kaikkia toimenpiteitä tarkastellaan myös sukupuolten tasa-arvon kannalta. Siinä missä naiset sanoittavat hoidossa ollessaan kokemuksiaan spontaanisti, miehet hyötyvät merkittävästi toiminnallisista menetelmistä. Miesten kanssa työskentelyä helpottavat esimerkiksi konkreettisten esitystapojen käyttö, kuten mind map tai aikajana. Mieserityisyys huomioidaan esimerkiksi panostamalla siihen, että miehille annetaan tilaa ja konkreettista tekemistä.</p> <p>Hankkeen toimenpiteissä ja koulutuksellisissa osioissa sukupuolinäkökulma huomioidaan sekä koulutusten markkinoinnissa kohderyhmälle, koulutusryhmiä valittaessa että koulutusten työmenetelmissä niin että ne huomioivat eri sukupuolet ja niiden erityistarpeet. Pohdittaessa potilaiden mahdollisia työllistymispolkuja, pyritään työelämän tarjoamia vaihtoehtoja käsittelemään työelämän segregaatiota vähentävästi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lievennetään eri aloihin liittyviä stereotyyppioita miesten ja naisten töinä.</p>
Hankkeen päätavoite on sukupuolten tasa-arvon edistäminen	☐	☒	Sukupuolinäkökulma valtavirtaistetaan hankkeen toimintaan, mutta se ei ole hankkeen päätavoite

13.2 Kestävä kehitys

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestäväen kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestäväen kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestäväen kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasujen väheneminen)	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestäväen kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

			Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestävä kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestävä kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	1	Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin alueellisten yhteisöjen kestävä kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestävään ja

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

			<p>järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta</p>
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	0	1	<p>On olemassa kansainvälistä tutkimuksellista näyttöä siitä, että päihdetyöhön käytetty panostus tuottaa yhteiskunnalle enemmän kuin mitä siihen joudutaan satsaamaan. Norjalaisen tutkimuksen mukaan opioidiriippuvuuden ylläpito-hoidossa olleiden potilaiden huumeisiin liittyvä somaattinen sairastavuus vähenee merkittävästi hoidon aikana. Hoidon keskeyttäneiden somaattinen sairastavuus kuitenkin lisääntyy hoidon keskeytymisen jälkeisenä vuotena, erityisesti välittömästi ensimmäisten kuukausien aikana. (Skeie & al. 2013)</p> <p>Skeie I., Brekke M., Clausen T., Gossop M., Lindbaek M., Reinertsen E., Thoresen M., & Waal H. 2013: Increased somatic morbidity in the first year after leaving opioid maintenance treatment: results from a Norwegian cohort study. <i>European Addiction Research</i> 19 (4): 194–201. (DOI: 10.1159/000345229)</p>
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	0	1	<p>Hankkeen merkittävimmät suorat vaikutukset liittyvät kohderyhmän hyvinvointiin ja sen lisääntymiseen. Hankkeen toimenpiteet lisäävät osallisuutta jo sinällään kun asiakkaat saavat mukana olemisen kokemuksia erilaisissa yhteisöissä ja sitä mukaa onnistumisen kokemuksia erilaisissa epävirallisissa ja virallisissa verkostoissa. Välillisen vaikutukset ovat myös merkittäviä. On olemassa kansainvälistä tutkimuksellista näyttöä siitä, että päihdetyöhön käytetty panostus tuottaa yhteiskunnalle enemmän kuin mitä siihen joudutaan satsaamaan. Norjalaisen tutkimuksen mukaan opioidiriippuvuuden ylläpito-hoidossa olleiden potilaiden huumeisiin liittyvä somaattinen sairastavuus vähenee merkittävästi hoidon aikana. Hoidon keskeyttäneiden somaattinen sairastavuus kuitenkin lisääntyy hoidon keskeytymisen jälkeisenä vuotena, erityisesti välittömästi ensimmäisten kuukausien aikana. (Skeie & al. 2013)</p> <p>Skeie I., Brekke M., Clausen T., Gossop M., Lindbaek M., Reinertsen E., Thoresen M., & Waal H. 2013: Increased somatic morbidity in the first year after leaving opioid maintenance treatment: results from a Norwegian cohort study. <i>European Addiction Research</i> 19 (4): 194–201. (DOI: 10.1159/000345229)</p>
Liikkuminen ja logistiikka	0	1	<p>On olemassa kansainvälistä tutkimuksellista näyttöä siitä, että päihdetyöhön käytetty panostus tuottaa yhteiskunnalle enemmän kuin mitä siihen joudutaan satsaamaan. Norjalaisen tutkimuksen mukaan opioidiriippuvuuden ylläpito-hoidossa olleiden potilaiden huumeisiin liittyvä somaattinen sairastavuus vähenee merkittävästi hoidon aikana. Hoidon keskeyttäneiden somaattinen sairastavuus kuitenkin lisääntyy hoidon keskeytymisen jälkeisenä vuotena, erityisesti välittömästi ensimmäisten kuukausien aikana. (Skeie & al. 2013)</p> <p>Skeie I., Brekke M., Clausen T., Gossop M., Lindbaek M., Reinertsen E., Thoresen M., &</p>

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

			Waal H. 2013: Increased somatic morbidity in the first year after leaving opioid maintenance treatment: results from a Norwegian cohort study. European Addiction Research 19 (4): 194–201. (DOI: 10.1159/000345229)
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvoinnin edistäminen	5	6	<p>Hankkeen merkittävimmät suorat vaikutukset liittyvät kohderyhmän hyvinvointiin ja sen lisääntymiseen. Hankkeen toimenpiteet lisäävät osallisuutta jo sinällään kun asiakkaat saavat mukana olemisen kokemuksia erilaisissa yhteisöissä ja sitä mukaa onnistumisen kokemuksia erilaisissa epävirallisissa ja virallisissa verkostoissa. Välillisen vaikutukset ovat myös merkittäviä. On olemassa kansainvälistä tutkimuksellista näyttöä siitä, että päihdetyöhön käytetty panostus tuottaa yhteiskunnalle enemmän kuin mitä siihen joudutaan satsaamaan. Norjalaisen tutkimuksen mukaan opioidiriippuvuuden ylläpito-hoidossa olleiden potilaiden huumeisiin liittyvä somaattinen sairastavuus vähenee merkitsevästi hoidon aikana. Hoidon keskeyttäneiden somaattinen sairastavuus kuitenkin lisääntyy hoidon keskeytymisen jälkeisenä vuotena, erityisesti välittömästi ensimmäisten kuukausien aikana. (Skeie & al. 2013)</p> <p>Skeie I., Brekke M., Clausen T., Gossop M., Lindbaek M., Reinertsen E., Thoresen M., & Waal H. 2013: Increased somatic morbidity in the first year after leaving opioid maintenance treatment: results from a Norwegian cohort study. European Addiction Research 19 (4): 194–201. (DOI: 10.1159/000345229)</p>
Tasa-arvon edistäminen	1	1	<p>Hankkeessa kohderyhmänä korvaushoidossa olevat jotka hoitojärjestelmässä ovat monessa kohtaa marginaalissa ja syrjäytyvät monista palveluista. Korvaushoidossa olevat kuuluvat erilaisiin kulttuurisiin ja etnisiin ryhmiin, joiden osallisuutta tuetaan yhdenvertaisesti hankkeen toimenpideohjelman kautta. Hankkeen toimenpiteet lisäävät osallisuutta jo sinällään kun asiakkaat saavat mukana olemisen kokemuksia erilaisissa yhteisöissä ja sitä mukaa onnistumisen kokemuksia erilaisissa epävirallisissa ja virallisissa verkostoissa.</p>
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	1	2	<p>Hankkeessa kohderyhmänä korvaushoidossa olevat jotka hoitojärjestelmässä ovat monessa kohtaa marginaalissa ja syrjäytyvät monista palveluista. Korvaushoidossa olevat kuuluvat erilaisiin kulttuurisiin ja etnisiin ryhmiin, joiden osallisuutta tuetaan yhdenvertaisesti hankkeen toimenpideohjelman kautta. Hankkeen toimenpiteet lisäävät osallisuutta jo sinällään kun asiakkaat saavat mukana olemisen kokemuksia erilaisissa yhteisöissä ja sitä mukaa onnistumisen kokemuksia erilaisissa epävirallisissa ja virallisissa verkostoissa.</p>
Kulttuuriympäristö	1	2	<p>Korvaushoidon asiakkaat syrjäytyvät helposti myös kulttuurisista palveluista. Tämä myös korostuu erilaisiin kulttuurisiin ja etnisiin ryhmiin kuuluvien kohalla. Hankkeen toimenpiteet lisäävät osallisuutta jo sinällään kun asiakkaat saavat mukana olemisen kokemuksia erilaisissa yhteisöissä ja sitä mukaa onnistumisen kokemuksia erilaisissa epävirallisissa ja virallisissa verkostoissa. Lisäksi toimenpiteisiin kuuluu erikseen kulttuurista toimintaa ja kuntoutusta hankkeeseen osallistuville.</p>
Ympäristöosaaminen	0	1	<p>Hankkeen toimenpideohjelman mukainen toiminta tukee hoitoyhteisöjen ja laajemmin</p>

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

		<p>alueellisten yhteisöjen kestävä kehityksen sosiaalisten, ekologisten, kulttuuristen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Toimenpiteillä vähennetään kohderyhmän huono-osaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia päästä marginaalista vahvempaan osallisuuteen yhteiskunnassa vahvistamalla näiden työelämäasemaa vertaistuen avulla. lisäämällä kouluttautumismahdollisuuksia ja luomalla mahdollisuuksia mielekkään elämänsisällön rakentamiselle arkeen. Kuntoutujia pyritään ohjaamaan ja kannustamaan kestäväan ja järkevään kulutukseen omassa elinympäristössään. Kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja kohderyhmän ihmisten hyvinvointiin ovat positiivisia ja merkittäviä, lisäksi tulevat heijastusvaikutukset laajempaan yhteisöön läheisten ja viranomaisverkoston kautta</p>
--	--	--

14 Liitteet

Pakolliset liitteet

Yhteishankkeen sopimus

Muut liitteet

Henkilölistaus 100616

Hankesuunnitelma 100616

Yhteissopimus

Henkilölistaus 060417

Kulurakenne osatoteuttajittain 060417

Perustelut muutoksille 250417

Henkilölistaus 131017

Perustelut muutoksille 161017

perustelut muutoksille 180618

Henkilölistaus 180618

Hakija vakuuttaa tässä hakemuksessa ja sen liitteissä antamansa tiedot oikeiksi.

Viranomaisella on oikeus tarkastaa hakijaa koskevat verovelkatiedot, arvonlisäverovelvollisuutta koskevat tiedot sekä muut tarvittavat toiselta viranomaiselta saatavat tiedot, joilla voi olla vaikutusta rahoituksen myöntämiseen.

Yhteishankkeessa tarkastusoikeus koskee kaikkia hakijoita ja tuen siirto –menettelyssä hakijan lisäksi kaikkia tuen siirronsaajia.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

18.6.2018

Irina Köntti

hankepääällikkö

(Allekirjoitettu sähköisesti vahvalla Katso-tunnistautumisella)

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hakijan (pää toteuttajan) taustalomake

Hakijan (pää toteuttajan) nimi A-klinikkasäätiö	Y-tunnus 0200924-4	Organisaatiotyyppi Säätiö
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Yksityinen rahoitus		
Jakeluosoite Maistraatinportti 2	Postinumero 00240	Postitoimipaikka Helsinki
Hakijan (pää toteuttajan) yhteyshenkilö Irina Köntti	Yhteyshenkilön puhelinnumero 010 50 650	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite irina.kontti@a-klinikka.fi

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

A-klinikkasäätiö on hankkeen hakijaorganisaatio ja toimii hankkeen hallinnoijana. A-klinikkasäätiöllä on valtakunnallista palvelutuotantoa korvaushoidon alalla ja se tuottaa palveluita sadoille eri kunnille ympäri maata. Tässä hankkeessa tavoitteena on kehittää korvaushoidon osallisuutta ja työllistymistä edistäviä toimenpiteitä ja vertaistoiminnan muotoja niin, että palvelutarjonta ja palveluiden laatu olisi nykyistä yhtenäisempää eri puolilla maata jolloin korvaushoidon asiakkaita palvelevien palveluketjujen rakentaminen palveluiden tilaajan ja tuottajan yhteistyönä olisi nykyistä helpompaa. A-klinikkasäätiöllä on pitkä kokemus korvaushoidosta ja sen kehittämisestä sekä lisäksi voimavarana kokemusasiantuntijatoiminnan kehittäminen mm. sähköisen kokemusasiantuntija neuvontapalvelun (KokeNet) kautta.

Asiakaspinnalla tehtävä kehitystyö tapahtuu Tampereen K-klinikalla, jossa tavoitteena on kehittää sekä kuntouttavassa että haittoja vähentävässä korvaushoidossa olevien asiakkaiden työelämävalmiuksia. Kehittäminen pohjautuu K-klinikan, Völjy-hankkeen sekä terveys- ja sosiaalineuvontapiste Nervin kokemuksiin asiakkaiden osallistamisesta. Keskiössä on näissä hankkeissa kehitetty työskentelymalli, jossa hyödynnetään osallistavaa edukatiivista työtettä ja saadaan sen avulla esiin asiakkaan omia resursseja kuntoutumisen voimavaraksi. Ajatuksena on että kohderyhmä opettaa työntekijää. Tätä työskentelymallia on sovellettu korvaushoidossa olevien lisäksi myös aktiivisessa käyttövaiheessa olevien henkilöiden kanssa tapahtuvaan toimintaan ja saatu siinä hyviä tuloksia. Tavoitteena tässä hankkeessa on luoda malli, jossa vertaistoiminta ja kokemusasiantuntijuus sekä näiden työmuotojen kehittäminen luovat mahdollisuuksia työelämävalmiuksien harjoittelulle.

Hankkeen päätavoitteet A-klinikkasäätiön osalta ovat:

- 1) Hankkeen ja sen toimenpiteiden läpivieminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja tähän liittyvä kokonaisorganisointi
- 2) Toimenpiteeseen 2 ja 13 liittyvät kykyviisari kartoitukset ja niiden raportointi
- 3) Hankkeen sisäisen arvioinnin suunnittelu ja toteutus yhdessä hankeverkoston kanssa
- 4) Hankkeen markkinointi, sen tulosten raportointi ja valtakunnallinen tiedottaminen
- 5) Vertais- ja kokemusasiantuntijatoiminnan kehittäminen vähentävässä korvaushoidossa olevien osallisuutta ja työelämävalmiuksia lisäävässä toiminnassa

2 Toteutus ja tulokset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Hankkeeseen palkataan hankepääällikkö, jonka johdolla viedään hankkeen toimenpideohjelma läpi yhdessä hankeverkoston kanssa (koko toimenpidelinja). Hankepääällikkö raportoi hankkeen etenemisestä ohjausryhmälle ja hänen tukenaan toimii säännöllisesti kerran kuukaudessa kokoontuva hankeverkoston työkokous (paikalla hanketyöntekijät/edustaja kustakin osahankkeesta, toimenpide 16). Hankkeeseen palkattava tutkija (50%) osallistuu hankkeen tiedontuotannon toteutukseen yhteistyössä hankepääällikön ja THL:n suunnittelijan kanssa. Tutkijan tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, analysoida ja raportoida hankesuunnitelman mukaisia kartoituksia, kyselyitä, arviointeja ja seurantoja (toimenpiteet 1-3, 13-15 ja 17).

Hankkeen aikana kuvataan A-klinikkasäätiöllä käytettäviä vertaistoiminnan muotoja (vertaisneuvonta, palveluiden kokemusasiantuntija-auditointi) ja kehitetään niitä edelleen yhdessä vertaisjärjestöjen kanssa korvaushoidon asiakasryhmän käyttöön sopiviksi työmalleiksi. K-klinikalla tapahtuvaa haittoja vähentävän korvaushoidon osallisuutta ja työllistymisedellytyksiä lisäävään kehittämistyöhön palkataan hanketyöntekijä. Hankkeessa kuvataan haittoja vähentävässä korvaushoidossa olevien asiakkaiden asumisen tuen, päivätoiminnan ja kotiin vietävien palveluiden sosiaalista osallisuutta tukevat toimintamallit sekä luodaan yhdessä hankeverkoston kanssa tämän kohderyhmän elämäntilanteisiin ja tavoitteisiin soveltuva työelämävalmiuksia lisäävä toimintamalli. Nämä ja/tai muut prosessissa esille nousevat toimivat toimintamallit koulutetaan muille hankekumppaneille hankkeen toimenpideohjelman mukaisesti (toimenpiteet 4-7 ja 17). Toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan kykyviisarin avulla (toimenpiteet 2,13 ja 17).

Hankkeen avulla toimintamallit vakiintuvat osaksi korvaushoidon työmenetelmiä myös haittoja vähentävässä korvaushoidossa. Hankkeen aikana myös vahvistetaan korvaushoidon potilaiden osallisuutta ja työelämävalmiuksia ottamalla käyttöön hankkeen aikana pilotoitu koulutuspolkumalli (Seurakuntaopisto) ja soveltamalla sitä myös haittoja vähentävässä korvaushoidossa olevien korvaushoitopotilaiden kanssa tehtävään työhön (toimenpide 8). Aikataulu noudattaa hankkeen yleissuunnitelman toimenpideohjelmaa. Hankkeessa luodut toimintamallit arvioidaan yhdessä ja raportoidaan (toimenpiteet 15 ja 16). Tuloksena syntyy myös julkaisuja suomalaisissa tiede- ja ammattilehdissä.

De minimis -tuki-ilmoitus

1 Harjoittaako hankkeen hakija hankkeessa taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla?

Kyllä Ei

2 Osallistuuko hankkeen toimenpiteisiin hyödynsaajina taloudellista toimintaa harjoittavia organisaatioita?

Kyllä Ei

Hankkeen kustannusarvio

Kustannusmalli

- Flat rate 17 % palkkakustannuksista
- Flat rate 15 % palkkakustannuksista
- Flat rate 40 % palkkakustannuksista
- Kertakorvaus (lump sum)
- Kaikki kirjanpidon kustannukset ilmoitetaan tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan

A Hankkeen kustannukset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv.

Arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Kustannukset on ilmoitettu verottomina.

1 Palkkakustannukset

Tehtävä	Kokoaikainen/ osa-aikainen	Henkilötyökk	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Hanketyöntekijä 2	Osa-aikainen	6	0	1 772	2 000	0	3 772
Hanketutkija 2	Osa-aikainen	1	1 250	200	0	0	1 450
Hanketutkija 1	Osa-aikainen	18	13 001	18 086	30 000	6 313	67 400
Hanketyöntekijä 1	Kokoaikainen	36	29 700	42 403	50 000	11 047	133 150
Hanketutkija 3	Osa-aikainen	6	0	0	14 000	0	14 000
Kokemusasiantuntija	Osa-aikainen	6	0	0	200	0	200
Hankepäällikkö	Kokoaikainen	36	24 614	45 169	62 543	20 179	152 505
1Yhteensä		109	68 565	107 630	158 743	37 539	372 477

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Hankepäällikkö johtaa ja koordinoi hankkeessa tehtävää kehittämistyötä. Hankepäällikkö johtaa kerran kuukaudessa kokoontuvan hankeverkoston työtä jossa seurataan hankkeen edistymistä ja huolehditaan hankkeen käytännön toimenpiteisiin liittyvästä koordinaatiosta, ohjeistuksesta ja tiedonkulusta. Hankepäällikön johdolla valmistellaan hankkeen toimintasuunnitelmat, talousarviot, viestintäsuunnitelmat sekä hankeraportit. Hankepäällikkö toimii esittelijänä hankkeen ohjausryhmässä.

Hanketutkija osallistuu hankkeen tiedontuotannon toteutukseen yhteistyössä hankepäällikön ja THL:n suunnittelijan kanssa. Tutkijan tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, analysoida ja raportoida hankesuunnitelman mukaisia kartoituksia, kyselyitä, arviointeja ja seurantoja. Keskeiset tehtävät ovat:

- Sosiaalista osallisuutta ja työelämävalmiuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistutkimuksen muotojen kartoittaminen
- Hyvien käytäntöjen ja osallisuutta vahvistavien työmuotojen mallintaminen
- Kykyviisarin alku- ja loppukartoitukset asiakkaille
- Asiakaskysely palveluiden toimivuudesta
- Koulutustapahtumien arviointi- ja seurantakyselyt
- Väli- ja loppuraportit

Hanketutkija 1:n olessa toimivapaalla hänen sijaisenaan on toiminut hanketutkija 2.

Hanketyöntekijä 1 (sairaanhoitaja tai sosionomi jolla on kokemus korvaushoidosta eri muodoissaan): Vastaa hankkeen asiakas-, verkosto- ja kehittämistyöstä Tampereen K-klinikalla ja kehittää asiakkaiden osallisuuden lisääntymistä mm. arviointeihin osallistumisessa, vahvistaa vertaistoimintaa sekä edistää asiakkaiden etenemistä koulutus- ja työllistymispoluille. Hänen vastuulleen kuuluu osatoteutuksen toimivien toimintamallien kuvaaminen ja hankeverkostolle toteuttavien koulutusten valmistelu.

Hanketyöntekijä 2 (kokemusasiantuntija / vertainen) toimii hanketyöntekijä 1:n työparina. Työtehtäviin kuuluvat erilaiset hankkeen käytännön tehtävät.

Hanketutkija 3. Vertaistutkija, jonka toimenkuvaan kuuluvat aiemmin vertaistutkimuskoordinaattoreiden toteuttamien ryhmähaastattelujen litterointi, analysointi ja kirjoitustyö yhdessä hankkeen tutkijan kanssa. Oman kokemuksen omaava. Työ ajoittuu vuodelle 2018.

Kokemusasiantuntija: Kokemusasiantuntijat ovat itse opioidikorvaushoidossa olevia tai olleita henkilöitä, joilla on erityinen osaaminen tarkastella asioita asiakkaan näkökulmasta.

2 Ostopalvelut

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen	0	439	0	0	439
Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus	0	0	0	700	700
Työnohjaus	0	3 968	3 232	0	7 200
Verkkopalvelut		19	0	0	19
Koulutusmateriaalien tuottaminen	0	63	0	0	63
Koulutusostot	0	1 786	16 214	0	18 000
Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen	562	2 349	2 000	6 789	11 700
2 Yhteensä	562	8 624	21 446	7 489	38 121

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Koulutusostot: Toimenpiteeseen 8 ja 9 sisältyy osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden koulutuspolkujen vahvistaminen, jossa osatoteuttajana olevan Seurakuntaopiston pilotoiman mallin mukaisesti muut osatoteuttajat ostavat koulutusta muilta oman toimialueensa alueellisilta oppilaitoksilta. Hankkeen osatoteuttajana olevat korvaushoidon toteuttajaorganisaatiot (A-klinikkasäätiö, Sovatek-säätiö, Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy, Tukikohta ry) ostavat vuonna 2018 joltain alueelliselta koulutusorganisaatiolta kokemusasiantuntijakoulutuksen. Seurakuntaopisto konsultoi ostetun kokonaisuuden suunnittelua ja toteutusta sekä jakaa osaamistaan mahdollisen toiminnan laajentamiseksi muihin oppilaitoksiin.

Työnohjaus: Yksillötyönohjaus (asiakaspinnalla työskentelevä projektityöntekijä) 180 + alv 10 kertaa vuodessa ja työnohjaajan matkakulut

Virtuaaliyhteydet: Virtuaaliyhteyksien ylläpito jolla mahdollistetaan vuorovaikutus hankekumppanien ja vertaisten kesken valtakunnallisessa hankkeessa. Hankkeen kolmantena vuonna (toimenpiteet 12 ja 14) sovellukset virtuaalisten kyselyiden ja kartoitusten tekemiseen

Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen: Koko hankkeen ja oman osahankkeen esitteet, roll-upit sekä muu jaettava materiaali hankkeen toimintamalleista ja tuloksista. Koko hankkeen ja oman osahankkeen kolmannen vuoden esitemateriaalit sekä loppuraporttien taitto ja painatuskulut.

Koulutusmateriaalien tuottaminen: Omaan osatoteutukseen sisältyvän toimintamallin koulutusmateriaalien tuottaminen verkostoseminaareihin ja hankkeen tulosten levittämiseen (toimenpiteet 3-6). Koulutusmateriaalien tuottaminen vertaistutkijan koulutukseen (toimenpide 14) sekä alueellisiin työpajoihin sekä Opioidikorvaushoitoyksiköiden verkostopäiville (toimenpiteet 9 ja 11).

Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen: toimenpiteisiin 5-6 liittyvien oman osatoteutuksen toimintamallien esittely hankekumppaneille verkostoseminaarissa.

Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus: Toimenpide 10, jossa luodaan malli vertaisten koulutuksellisesta työnohjauksesta. Vuoden koulutusprosessi (2 opiskelijaa, 3 tuhatta / opiskelija: 10 lähipäivää, 10 työnohjauskertaa, etätyöskentely ja sen ohjaus).

3 Muut kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot	2 700	11 320	13 981	880	28 881
3 Yhteensä	2 700	11 320	13 981	880	28 881

Kustannusten perustelut

Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot: Kulut käytännön kohderyhmätyöstä omassa osahankkeessa: retket, tutustumiset, niissä ruokailut ja muut taitojen harjoitteluun liittyvät materiaali ym. kustannukset hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyvässä työelämävalmiuksia ja osallisuutta lisäävässä toiminnassa kohderyhmän osallistujien kanssa

4 Flat rate

Kerroin	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
17.00 %	11 657	18 298	26 987	6 382	63 324
4 Yhteensä	11 657	18 298	26 987	6 382	63 324

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

1 - 4 Hankkeen kustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	83 484	145 872	221 157	52 290	502 803

5 Tulot

Tulot	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 Yhteensä	0	0	0	0	0

Nettokustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yhteensä	83 484	145 872	221 157	52 290	502 803

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)**6 Kuntien kustannukset**

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

7 Muut julkiset kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

6 - 7 Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 - 7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A + B Kustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	83 484	145 872	221 157	52 290	502 803

Hankkeen rahoitussuunnitelma**A Rahoitus hankkeen kustannuksiin****1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 Yhteensä	66 786	115 196	176 166	44 077	402 225

2 Kuntien rahoitus**2.1 Kuntien rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kuntien rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
2.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.2 Kuntien rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.1 - 2.2 Kuntien rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.1 - 2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3 Muu julkinen rahoitus**3.1 Muu julkinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Muu julkinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
3.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

3.2 Muu julkinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3.1 - 3.2 Muu julkinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.1 - 3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4 Yksityinen rahoitus**4.1 Yksityinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yksityinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus	16 698	30 676	44 991	8 213	100 578
4.1 Yhteensä	16 698	30 676	44 991	8 213	100 578

4.2 Yksityinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.1 - 4.2 Yksityinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.1 - 4.2 Yhteensä	16 698	30 676	44 991	8 213	100 578

1 - 4 Rahoitus hankkeen kustannuksiin yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	83 484	145 872	221 157	52 290	502 803

B Erikseen raportoitavien osallistujien palkkakustannusten rahoitus**5 Kuntien rahoitus****6 Muu julkinen rahoitus**

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

5 - 6 Erikseen raportoitavat rahoituserät yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 - 6 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	83 484	145 872	221 157	52 290	502 803

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hakijan (osatoteuttajan) taustalomake

Hakijan (osatoteuttajan) nimi Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy	Y-tunnus 0307082-1	Organisaatiotyyppi Keskisuuri yritys
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Yksityinen rahoitus		
Jakeluosoite Alppikatu 2	Postinumero 00530	Postitoimipaikka Helsinki
Hakijan (osatoteuttajan) yhteyshenkilö Kristiina Elenius	Yhteyshenkilön puhelinnumero 050-5781276	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite kristiina.elenius@hdl.fi

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Helsingin Diakonissalaitos on pääkaupunkiseudulla merkittävä korvaushoidon tuottaja. Se haluaa edistää asiakkaidensa hyvinvointia osallistamalla alan valtakunnalliseen kehittämiseen, erityisesti lisäämällä asiakkaidensa osallisuutta, vertaisuutta ja etenemistä koulutus- ja työllistymispoluille. Tässä hankkeessa Helsingin Diakonissalaitos tavoittelee valtakunnallisesti yhtenäisempien ja entistä laadukkaampien palveluiden kehittämistä, asiakkaiden kuntoutuspolkujen mallintamista ja heidän yhteiskuntaan integroitumisensa edistämistä, sekä mittarointia kuntoutumisen seurantaan. Helsingin Diakonissalaitos osallistuu hankkeeseen tytäryhtiönsä Hoiva Oy:n kautta, jolle vuoden 2016 siirtyivät kaikki Helsingin Diakonissalaitoksen säätion asumispalvelut sekä päihde- ja mielenterveyspalvelut.

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy osallistuu vahvasti hankkeessa tehtävään yhteiskeittämiseen. Sillä on erityistä osaamista palvelunkäyttäjien osallisuudesta ja vertaisuudesta sekä erityisryhmien koulutus- ja työllisyyspoluille saattamisesta. Palvelunkäyttäjien osallisuuden vahvistamiseksi Helsingin Diakonissalaitoksella on käytetty lähes kymmenen vuoden ajan CABLE (Community Action Based Learning for Empowerment) -valmennusta, joka on yhteistoiminnallisen oppimisen lähestymistapa. CABLEa on kehitetty niin Suomessa kuin manner-Euroopassakin ja sen kehittymisen historia on kuvattu seikkaperäisesti teoksessa Community of Future (Porkka ym. 2013).

Helsingin Diakonissalaitos on ollut alusta asti mukana kehittämässä valmennusta ja CABLE on kotoutunut suomenkieleen tuttavalliseksi Kaapeliksi. Kaapeli-valmennus perustuu asiakkaan voimavarojen ja kyvykkyyksien näkyväksi tekemiseen ja niiden käyttämiseen yhteisössä. Osallistumista ja toimintaa ei määrittele kukaan asiakkaan itsensä ulkopuolelta, vaan toiminta syntyy asiakkaiden omilla ehdoilla ja heissä olevan muutoshalukkuuden varassa. Valmennuksella on toimintaan ja muutokseen tähtäävä tavoite: asiakkaat löytävät omat voimavaransa ja paikkansa yhteiskunnassa ja alkavat toimia täysivaltaisina kansalaisina. Valmennetut asiakkaat ovat integroituneet onnistuneesti laitoksen ulkopuolisiin vertais- ja muihinkin verkostoihin omassa lähiympäristössään. Asiakkaat itse ovat toivoneet vertaistoiminnan eri muotojen kehittämistä ja käyttöä korvaushoidossa (esimerkiksi asiakasasiainedustajat). Vertaiset ovat tulleet mukaan myös korvaushoidon arviointiin.

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy tuo hankkeeseen myös hyvät kokemuksensa luovien menetelmät eli taiteen ja kulttuurin terveys- ja hyvinvointivaikutuksista korvaushoidossa. Systemaattinen taide- ja kulttuuritoiminta yhteistyössä niin yksittäisten taiteilijoiden kuin taideinstituutioidenkin kanssa on ollut osa Helsingin Diakonissalaitoksen toimintaa 2000-luvun alusta lähtien.

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

2 Toteutus ja tulokset

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Hankkeeseen osallistuu 190 korvaushoidon asiakasta, jotka osallistuvat kykyiisarin avulla tehtäviin alku- ja loppukartoituksiin (toimenpiteet 2 ja 13). Heidän kanssaan toteutetaan kuusi osallistavan yhteistyön Kaapelivalmennusta (8-12 osallistujaa/valmennus) sekä lukuisia taide- ja kulttuuriryhmiä, joihin pyritään saamaan mukaan koko korvaushoidon asiakaskunta. Taide- ja kulttuuritoimintaa toteutetaan yhdessä Helsingin Diakonissalaitoksen yhteisöön kuuluvien taiteilijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Hankkeessa kehitetään yhteistyössä valmentavien koulutusten kanssa koulutus- ja työllisyyspolkuja oppilaitosyhteistyönä. Valmentaviin koulutuksiin osallistuu jatkuvasti 10-15 korvaushoidon asiakasta (toimenpiteet 8 ja 14). Hankkeessa kuvataan asiakkaiden työllistymispolut, kuntoutumispolut ja mallit, sekä luovien ja osallistavien menetelmien kehittämispolut sekä koulutetaan muulle hankeverkostolle (toimenpiteet 3-7 ja 14). Hankkeessa luodut toimintamallit arvioidaan yhdessä ja raportoidaan (toimenpiteet 14 ja 15).

De minimis -tuki-ilmoitus

1 Harjoittaako hankkeen hakija hankkeessa taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla?

 Kyllä Ei**Hankkeen kustannusarvio****Kustannusmalli**

- Flat rate 17 % palkkakustannuksista
 Flat rate 15 % palkkakustannuksista
 Flat rate 40 % palkkakustannuksista
 Kertakorvaus (lump sum)
 Kaikki kirjanpidon kustannukset ilmoitetaan tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan

A Hankkeen kustannukset

- Arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv.
 Arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Kustannukset on ilmoitettu verottomina.

1 Palkkakustannukset

Tehtävä	Kokoaikainen/ osa-aikainen	Henkilötyökk	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kokemuasiantuntija	Osa-aikainen	3	0	0	200	0	200
Hanketyöntekijä 1	Kokoaikainen	36	23 227	65 985	61 393	7 521	158 126
Hanketyöntekijä 2	Kokoaikainen	36	32 547	35 328	37 697	9 766	115 338
1Yhteensä		75	55 774	101 313	99 290	17 287	273 664

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Hanketyöntekijä 1 (esimerkiksi kokenut sosionomi): koordinoi hanketta Helsingin Diakonissalaitoksella (ml. seuranta, arviointi, raportointi, viestintä). Hän vastaa osaltaan hankkeen asiakas-, verkosto- ja kehittämistyöstä, ml. kuntoutumis- ja työllistymispolkujen ja mallien kuvaaminen. Hän toimii myös Kaapelivalmentajana sekä koordinoi asiakkaiden etenemistä koulutus- ja työllistymispoluille.

Hanketyöntekijä 2 (esimerkiksi kokenut sairaanhoitaja): vastaa osaltaan hankkeen asiakas-, verkosto- ja kehittämistyöstä, ml. kuntoutumis- ja työllistymispolkujen ja mallien kuvaaminen. Yhteistyössä korvaushoidon työntekijöiden kanssa hän kehittää asiakkaiden osallisuuden lisääntymistä mm. arviointiin osallistumisessa, vahvistaa vertaistoimintaa, koordinoi taide- ja kulttuuritoimintaa ja edistää asiakkaiden etenemistä koulutus- ja työllistymispoluille

Kokemusasiantuntija: Kokemusasiantuntijat ovat itse opioidikorvaushoidossa olevia tai olleita henkilöitä, joilla on erityinen osaaminen tarkastella asioita asiakkaan näkökulmasta.

2 Ostopalvelut

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus	0	0	1 602	0	1 602
Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen	0	755	0	4 005	4 760
Työnohjaus	0	2 988	4 090	750	7 828
Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen	100	453	1 220	0	1 773
Verkkopalvelut	0	0	5	5	10
Koulutusmateriaalien tuottaminen	0	0	5	5	10
Koulutusostot	0	3 720	15 600	0	19 320
2 Yhteensä	100	7 916	22 522	4 765	35 303

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Koulutusostot: Toimenpiteeseen 8 ja 9 sisältyy osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden koulutuspolkujen vahvistaminen, jossa osatoteuttajana olevan Seurakuntaopiston pilotoiman mallin mukaisesti muut osatoteuttajat ostavat koulutusta muilta oman toimialueensa alueellisilta oppilaitoksilta. Hankkeen osatoteuttajana olevat korvaushoidon toteuttajaorganisaatiot (A-klinikkasäätiö, Sovatek-säätiö, Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy, Tukikohta ry) ostavat vuonna 2018 joltain alueelliselta koulutusorganisaatiolta kokemusasiantuntijakoulutuksen. Seurakuntaopisto konsultoi ostetun kokonaisuuden suunnittelua ja toteutusta sekä jakaa osaamistaan mahdollisen toiminnan laajentamiseksi muihin oppilaitoksiin.

Työnohjaus: Ryhmätyönohjaus 230 + alv / 10 kertaa vuodessa (asiakaspinnalla työskentelevä projektityöntekijät) ja työnohjaajan matkakulut

Verkkopalvelut: Virtuaalityheyksien ylläpito jolla mahdollistetaan vuorovaikutus hankekumppanien ja vertaisten kesken valtakunnallisessa hankkeessa.

Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen: Oman osahankkeen esitteet, roll-upit sekä muu jaettava materiaali osahankkeen toimintamalleista. Oman osahankkeen kolmannen vuoden esitemateriaalit. Loppuraportin taitto ja painatuskulut.

Koulutusmateriaalien tuottaminen: Omaan osatoteutukseen sisältyvän toimintamallin koulutusmateriaalien tuottaminen verkostoseminaareihin ja hankkeen tulosten levittämiseen (toimenpiteet 3-6). Koulutusmateriaalien tuottaminen alueellisiin työpajoihin sekä Opioidikorvaushoitoyksiköiden verkostopäiville (toimenpiteet 9 ja 11).

Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen: toimenpiteisiin 5-6 liittyvien oman osatoteutuksen toimintamallien esittely hankekumppaneille verkostoseminaarissa. Kolmannen vuoden toimenpide 11 / työpaja alueellisille yhteistyökumppaneille: tilat, kahvitukset ja ruokailut.

Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus: Toimenpide 10, jossa luodaan malli vertaisten koulutuksellisesta työnohjauksesta. Vuoden koulutusprosessi (2 opiskelijaa, 3 tuhatta / opiskelija: 10 lähipäivää, 10 työnohjauskertaa, etätyöskentely ja sen ohjaus).

3 Muut kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot	2 200	8 296	15 501	3 400	29 397
3 Yhteensä	2 200	8 296	15 501	3 400	29 397

Kustannusten perustelut

Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot: Kulut käytännön kohderyhmätyöstä omassa osahankkeessa kuten retket, tutustumiset, niissä ruokailut ja muut taitojen harjoitteluun liittyvät materiaali ym. kustannukset hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyvässä työelämävalmiuksia ja osallisuutta lisäävässä toiminnassa kohderyhmän osallistujien kanssa

4 Flat rate

Kerroin	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
17.00 %	9 482	17 224	16 880	2 939	46 525
4 Yhteensä	9 482	17 224	16 880	2 939	46 525

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

1 - 4 Hankkeen kustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	67 556	134 749	154 193	28 391	384 889

5 Tulot

Tulot	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 Yhteensä	0	0	0	0	0

Nettokustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yhteensä	67 556	134 749	154 193	28 391	384 889

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)**6 Kuntien kustannukset**

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

7 Muut julkiset kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

6 - 7 Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 - 7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A + B Kustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	67 556	134 749	154 193	28 391	384 889

Hankkeen rahoitussuunnitelma**A Rahoitus hankkeen kustannuksiin****1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 Yhteensä	54 045	107 141	124 869	21 856	307 911

2 Kuntien rahoitus**2.1 Kuntien rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kuntien rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
2.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.2 Kuntien rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.1 - 2.2 Kuntien rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.1 - 2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3 Muu julkinen rahoitus**3.1 Muu julkinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Muu julkinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
3.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

3.2 Muu julkinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3.1 - 3.2 Muu julkinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.1 - 3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4 Yksityinen rahoitus**4.1 Yksityinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yksityinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus	13 511	27 608	29 324	6 535	76 978
4.1 Yhteensä	13 511	27 608	29 324	6 535	76 978

4.2 Yksityinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.1 - 4.2 Yksityinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.1 - 4.2 Yhteensä	13 511	27 608	29 324	6 535	76 978

1 - 4 Rahoitus hankkeen kustannuksiin yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	67 556	134 749	154 193	28 391	384 889

B Erikseen raportoitavien osallistujien palkkakustannusten rahoitus**5 Kuntien rahoitus****6 Muu julkinen rahoitus**

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

5 - 6 Erikseen raportoitavat rahoituserät yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 - 6 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	67 556	134 749	154 193	28 391	384 889

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hakijan (osatoteuttajan) taustalomake

Hakijan (osatoteuttajan) nimi Terveiden ja hyvinvoinnin laitos	Y-tunnus 2229500-6	Organisaatiotyyppi Valtion viranomainen
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Muu julkinen rahoitus		
Jakeluosoite PL 30	Postinumero 00271	Postitoimipaikka Helsinki
Hakijan (osatoteuttajan) yhteyshenkilö Airi Partanen	Yhteyshenkilön puhelinnumero 029 524 7489	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite airi.partanen@thl.fi

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Opioidiriippuvuuden lääkkeellistä korvaushoitoa on lisätty 2000-luvulla, millä on myös Suomessa tehtyjen yksittäistutkimusten mukaan voitu vähentää opioidien käyttöön liittyviä haittoja ja kuntouttaa potilaita. Vuonna 2011 STM:n ja THL:n tekemän selvityksen pohjalta arvioitiin, että hoidossa oli vajaa 2500 potilasta. Vuoden 2012 tilastollisen selvityksen mukaan opioidien ongelmakäyttäjien määräksi arvioitiin 13 000–15 000 henkilöä. Hoidon tarve ja hoitoa toteuttavien yksiköiden määrä kasvanee edelleen. Opioidiriippuvuuden lääkkeellisen hoidon toteuttamistavat ovat myös monimuotoistumassa: kuntouttavan ja hoitoyksiköissä tiivisti toteutetun hoidon rinnalle on tullut apteekkijakelu ja haittoja vähentävä korvaushoito. Opioidikorvaushoidosta ei ole toistaiseksi saatavissa kattavaa valtakunnallista tietoa olemassa olevista rekistereistä tai tilastoista edes opioidikorvaushoidossa olevien kokonaismäärästä. Esimerkiksi arviot hoidossa olevien kokonaismäärästä perustuvat edelleen opioidiriippuvuuden korvaushoidossa käytettävän yhden lääkkeen valmistajalta saatuihin tietoihin.

Opioidikorvaushoidossa olevien kokonaislukumäärän lisäksi tarvitaan yksityiskohtaisempaa tietoa hoitoa toteuttavista yksiköistä, hoidon ja kuntoutuksen toteutustavoista ja yhteistyöstä asumis- ja työvoimapalvelujen kanssa, hoidossa olevista henkilöistä sekä heidän hoidosta saamastaan hyödystä. Hyöty voi olla haittojen vähenemistä, kuntoutumista ja toimintakyvyn kasvua ja parhaimmillaan koulutukseen ja työhön pääsyä.

Hankkeella on THL:n osalta kolme päätavoitetta: 1) opioidikorvaushoitoa toteuttavia yksiköitä koskevan selvityksen pohjalta tehdä lisäselvitys potilaiden osallisuuden kehittämisestä kiinnostuneille hoitoyksiköille, jolla saadaan tietoa vertaistoiminnan ja kokemusasiantuntijatoiminnan laajuudesta ja muodoista sekä yhteistyöstä työvoimapalveluiden kanssa, 2) tukea opioidikorvaushoitoa toteuttavia yksiköitä kehittämään omaa toimintaansa potilaiden osallisuuden vahvistamiseksi hyödyntäen tutkitun tiedon ja vertaisoppimisen kautta saatavaa tietoa, 3) edistää opioidihoitoa toteuttavien yksiköiden verkostoitumista ja hyviä käytäntöjä koskevan tiedon jakamista, leviämistä ja käyttöön ottoa.

THL:n rooli valtakunnallisena tutkimus- ja kehittämislaitoksena: tietopohjan luominen, tiedolla ohjaamisen ja kehittämisen välineiden tarjoaminen ja edistäminen (mm. Innokylä) sekä opioidikorvaushoidon kehittämishankkeen toteuttaminen.

2 Toteutus ja tulokset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

THL:n jatkaa vuonna 2012 käynnistynyttä hanketta opioidiriippuvuuden lääkkeellisen vieroitus- ja korvaushoidon kehittämiseksi keskittyen tämän hankkeen aikana kolmeen tehtävään:

- 1) Selvitys opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden potilaiden osallisuuden vahvistamisesta (vertaistoiminta ja kokemusasiantuntijatoiminta) sekä yhteistyöstä työelämävalmiuksien lisäämiseksi (toimenpide 1). Tiedonkeruu käynnistetään keväällä 2016, kerätään ja tarkistetaan aineisto kevään/kesän aikana ja analysointi ja raportointi tehdään kesän/syksyn aikana 2016. Tehtävä liittyy hankkeen toimenpiteisiin 1, 2 ja 17 (kartoitus, informointi, yhteistyötahot). Tuotoksena on kaksi artikkelia kotimaisissa alan ammattijulkaisuissa sekä selvitysten tulosten välittämistä seminaareissa sekä verkostopäivillä. Näillä tavoitellaan tietoisuuden lisääntymistä opioidikorvaushoidossa olevien toimintakyky- ja työelämävalmiuksien tukemisesta.
- 2) Innokylän hyödyntämisen tukeminen erityisesti kokemusasiantuntija- ja vertaistoiminnan kehittämiseksi järjestämällä vuosina 2016 ja 2017 vähintään neljä työpajaa vertais- ja kokemusasiantuntijatoiminnan ja työhönvalmennuksen mallintamisen tueksi hanketoimijoille. Tehtävä liittyy hankkeen toimenpiteeseen 3 (osallisuutta tukevien ja työllistymisvaikutuksia lisäävien toimintamallien sekä vertaistyön muotojen kuvaaminen). Tuotoksena ovat innopajat työmallien kuvaamiseksi ja Innokylän kautta niiden leviämisen ja käyttöönoton edistäminen.
- 3) Opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden verkostoitumisen vahvistaminen. THL on tukenut vuosittaisten valtakunnallisten opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden verkostopäivien valmistelussa jotakuta päävetovastuun ottanutta alueellista järjestäjää. Edelliset päivät järjestettiin Rovaniemellä 2014 (Poske) ja Helsingissä 2015 (HUS). Seuraava valtakunnallinen verkostopäivä on alustavasti suunniteltu järjestettäväksi syksyllä 2016 Turussa yhteistyössä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin (VSSHP) kanssa yksipäiväisenä, mutta sen yhteyteen suunnitellaan hanketyönä opioidikorvaushoidossa olevien osallisuuden vahvistamista käsittelevä jatkopäivä. Vuoden 2017 valtakunnalliset opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden verkostopäivät pyritään järjestämään joko Jyväskylässä tai Kuopiossa tämän hankkeen toimesta opioidikorvaushoidossa olevien osallisuuden vahvistamisen teemalla. Tehtävä liittyy hankkeen toimenpiteisiin 6, 7 ja 17 (verkostokoulutukset, esittely laajemmalle yhteistyöverkostolle). Tuotoksena ovat verkostopäivät, joilla lisätään opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden kokemusten ja tietojen vaihtoa osallisuuden kehittämisestä.

De minimis -tuki-ilmoitus

1 Harjoittaako hankkeen hakija hankkeessa taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla?

Kyllä Ei

Hankkeen kustannusarvio

Kustannusmalli

- Flat rate 17 % palkkakustannuksista
- Flat rate 15 % palkkakustannuksista
- Flat rate 40 % palkkakustannuksista
- Kertakorvaus (lump sum)
- Kaikki kirjanpidon kustannukset ilmoitetaan tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan

A Hankkeen kustannukset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

- Arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv.
 Arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Kustannukset on ilmoitettu verottomina.

1 Palkkakustannukset

Tehtävä	Kokoaikainen/ osa-aikainen	Henkilötyökk	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Hankesuunnittelija	Osa-aikainen	17	10 581	22 000	31 021	6 313	69 915
Hankekoordinaattori	Osa-aikainen	7	13 993	13 700	23 000	3 814	54 507
1Yhteensä		24	24 574	35 700	54 021	10 127	124 422

Kustannusten perustelut

Hankesuunnittelija (vuonna 2016 3,5 kk, vuosina 2017 - 2019 6 kk / vuosi): 1) selvityksen toteuttaminen opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden potilaiden osallisuuden tukemisesta ja yhteistyöstä työvoimapalvelujen kanssa, 2) työpajojen järjestäminen osallisuutta tukevien toimintamallien mallintamiseksi ja kuvaamiseksi, 3) valtakunnallisten verkostopäivien suunnittelu ja toteuttaminen, 4) hankkeen seurantaan ja raportointiin osallistuminen

Hankekoordinaattori (vuonna 2016 2,5 kk, vuosina 2017 - 2019 2 kk / vuosi): Tehtävänä THL:n osahankkeen johtaminen ja toiminnan koordinointi (suunnittelu, seuranta, osaraporttien ja THL:n loppuraportin toimittaminen, toimintatiedot, tuntikirjanpito)

2 Ostopalvelut

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Koulutusmateriaalien tuottaminen	0	0	500	0	500
Verkkopalvelut	0	0	200	100	300
Koulutusostot	1 539	2 180	7 281	0	11 000
Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen	6 227	17 558	14 314	2 000	40 099
Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen	585	472	744	1 000	2 801
2 Yhteensä	8 351	20 210	23 039	3 100	54 700

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Koulutusostot: Vuonna 2016 toimenpide 5 (kolme ulkopuolista luennoitsijaa - palkkiot + matkat + päivärahat / hankkeen toimintamalien esittely laajemmalle yhteistyöverkostolle valtakunnallisilla neuvottelupäivillä / 1 päivä). Vuonna 2017 toimenpide 7 (kuusi ulkopuolista luennoitsijaa - palkkiot + matkat + päivärahat / hankkeen tulosten esittely laajemmalle yhteistyöverkostolle valtakunnallisilla neuvottelupäivillä / 2 päivää). Hankkeen kolmannen vuoden toimenpiteet 11 ja 12: Opioidikorvaushoitoyksiköiden verkostopäivien luennoitsijoiden sekä maakunnallisten työpajojen (2-3 maakuntaa, 2-3 työpajaa) luennoitsijat: palkkiot + matkat + päivärahat.

Verkkopalvelut: Virtuaalityheyksien ylläpito jolla mahdollistetaan vuorovaikutus hankekumppanien ja vertaisten kesken valtakunnallisessa hankkeessa.

Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen: Oman osahankkeen esitteet, roll-upit sekä muu jaettava materiaali osahankkeen toimintamalleista. Oman osahankkeen kolmannen vuoden esitemateriaalit sekä loppuraportin taitto ja painatuskulut.

Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen: Vuosi 2016 verkostopäivä (1 pv): tilat 2000 + Webcasting teknologia 1300 + kahvitus ja ruokailu 3500 + alv. Vuosi 2017 verkostopäivät (2 pv): tilat 4000 + Webcasting teknologia 2500 + kahvitus ja ruokailu 7000, sekä lisäksi Innopajat 4 kpl a' 20 henkeä kahvitus 1 600 + alv. Hankkeen kolmannen vuoden (toimenpiteet 11 ja 12) toteutukseen liittyvän Verkostopäivän (1 pv / maakuntien työkokous) ja työpajojen (2-3 maakunnan alueella 2-3 työpajaa alueellisille toimijoille) tilat, kahvitukset ja ruokailut.

Koulutusmateriaalien tuottaminen: Innokylä ympäristöön tuotettava koulutusmateriaali muiden osahankkeiden alueellisiin työpajoihin sekä Opioidikorvaushoitoyksiköiden verkostopäiville (toimenpide 11).

3 Muut kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

4 Flat rate

Kerroin	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
17.00 %	4 178	6 069	9 184	1 722	21 153
4 Yhteensä	4 178	6 069	9 184	1 722	21 153

1 - 4 Hankkeen kustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	37 103	61 979	86 244	14 949	200 275

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

5 Tulot

Tulot	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 Yhteensä	0	0	0	0	0

Nettokustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yhteensä	37 103	61 979	86 244	14 949	200 275

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)**6 Kuntien kustannukset**

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

7 Muut julkiset kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

6 - 7 Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 - 7 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Kustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	37 103	61 979	86 244	14 949	200 275

Hankkeen rahoitussuunnitelma

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A Rahoitus hankkeen kustannuksiin**1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 Yhteensä	29 682	48 765	69 413	12 359	160 219

2 Kuntien rahoitus**2.1 Kuntien rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kuntien rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
2.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.2 Kuntien rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.1 - 2.2 Kuntien rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.1 - 2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3 Muu julkinen rahoitus**3.1 Muu julkinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Muu julkinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus	7 421	13 214	16 831	2 590	40 056
3.1 Yhteensä	7 421	13 214	16 831	2 590	40 056

3.2 Muu julkinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

3.1 - 3.2 Muu julkinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.1 - 3.2 Yhteensä	7 421	13 214	16 831	2 590	40 056

4 Yksityinen rahoitus**4.1 Yksityinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yksityinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
4.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.2 Yksityinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.1 - 4.2 Yksityinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.1 - 4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

1 - 4 Rahoitus hankkeen kustannuksiin yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	37 103	61 979	86 244	14 949	200 275

B Erikseen raportoitavien osallistujien palkkakustannusten rahoitus**5 Kuntien rahoitus****6 Muu julkinen rahoitus****5 - 6 Erikseen raportoitavat rahoituserät yhteensä**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 - 6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A + B Rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	37 103	61 979	86 244	14 949	200 275

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hakijan (osatoteuttajan) taustalomake

Hakijan (osatoteuttajan) nimi Sovatek-säätiö	Y-tunnus 2307473-1	Organisaatiotyyppi Säätiö
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Yksityinen rahoitus		
Jakeluosoite Matarankatu 4	Postinumero 40100	Postitoimipaikka Jyväskylä
Hakijan (osatoteuttajan) yhteyshenkilö Jussi Suojasalmi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 050 545 6863	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite jussi.suojasalmi@sovatek.fi

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Sovatek-säätiö on psykososiaalisen kuntoutuksen asiantuntija- ja yhteistoimintaorganisaatio joka keskittyy päihde- ja mielenterveyshaittojen ehkäisyyn ja hoitoon sekä työllistymisen edistämiseen. Sovatek-säätiöllä on Jyväskylässä 70 korvaushoitopotilasta, joista 10 on kuntouttavan työtoiminnan piirissä. Osa on korvaushoitopotilaiden vertaistoimintakeskus Asema 78:ssa ja osa säätiön työvalmennusyksiköissä eri tuotannon aloilla.

Korvaushoidossa olevien potilaiden työelämävalmiudet ovat heikot. Korvaushoidon rinnalla on tarjottava vertaistukea, toimintakykyä parantavia sosiaalisen kuntoutuksen palveluja ja työvalmennuksen eri muotoja. Sovatek-säätiön osahankkeen tavoitteena on

1. Edistää korvaushoitopotilaiden vertaistoimintaa ja kokemusasiantuntijuutta, koulutusten ja valmennusten avulla siten, että he voisivat toimia ammatillisten työntekijöiden rinnalla mm. ryhmän ohjaajina ja tarjota kokemusasiantuntija vastaanottoa. Säätiö on ylläpitänyt Raha-automaattiyhdistyksen avustuksen avulla vertaistoimintakeskus – Asema 78, jonka avulla on voitu edistää korvaushoitopotilaiden osallisuutta. Tavoitteena on lisätä vertaistukeen perustuvia toimintamuotoja ammatillisen hoidon ja kuntoutuksen rinnalla.

2. Lisätä ja kehittää korvaushoitopotilaiden työelämäosallisuutta tarjoamalla mahdollisuuden kuntouttavaan työtoimintaan ja sitä edistävään valmennukseen, oppisopimuskoulutukseen, työkokeiluun sekä palkkatukityöllistymiseen. Säätiön työvalmennusyksiköissä on lähes 20 eri tuotannon alaa, joihin asiakkaita voidaan ohjata kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun, oppisopimuskoulutukseen tai palkkatukityöhön.

3. Parantaa korvaushoitopotilaiden toimintakykyä sosiaalisen kuntoutuksen keinoin. Säätiön ammatillisen kuntoutuksen moniammatillinen työryhmä sekä korvaushoitotyöryhmä kehittävät yhdessä työ- ja toimintakyvyn arviointia. Tavoitteena on tehdä kaikille työllistymistä edistävien palvelujen piiriin hakeutuville korvaushoitopotilaille työ- ja toimintakyvyn arviointi ennen työllistymistä edistäviä palveluita. Arvioinnin perusteella voidaan tarjota erilaisia toimintakykyä edistäviä psykososiaalisia palveluja varsinaisen korvaushoidon rinnalla.

Sovatek-säätiön rooli hankkeessa on osatoteuttaja. Säätiön osahanke tuottaa tietoa ja kokemuksia toimintamallista, missä korvaushoitopotilaiden koko prosessi korvaushoidon arviointi- ja aloitus, hoito- ja kuntoutus, vertaistuki sekä toimintakyky- ja työelämävalmiuksia tukevat palvelut tuotetaan samasta organisaatiosta yhtenä palveluprosessina.

2 Toteutus ja tulokset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

1. Vertaistoiminnan ja kokemusasiantutuntijuuden edistäminen

Hankkeen aikana järjestetään yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa työparivalmennusta (korvaushoidossa oleva asiakas ja ammattityöntekijä), vertaistukihenkilönä toimimiseen liittyvää koulutusta sekä kokemusasiantuntijakoulutusta (toimenpide 8). Koulutuksen jälkeen 10-20 asiakasta on saanut koulutuksen ja toimii vertaistukityöntekijänä niin kuntouttavan työtoiminnan, oppisopimuksen kuin palkkatyön keinoin soveltuvin osin korvaushoidon eri vaiheissa. Hoidon vaiheet ovat informaatiotilaisuudet korvaushoitoon pyrkiville ja heidän omaisilleen sekä viranomaisille, arvioinnin jälkeinen hoidonjonotus, hoidon aloitus, hoidon vakiinnuttaminen ja ylläpitäminen sekä hoidon lopettaminen. Hankkeen päättyessä tämä toiminta on juurrutettu osaksi korvaushoitoa ja sen toteuttamista.

2. Työelämäosallisuuden parantaminen

Hankkeen lopputuloksena syntyy toimintamalli, jossa integroidaan yhteen asiakkaan korvaushoito ja sen edistyminen, avo- tai laitospuolinen päihdekuntoutus, asuminen ja sen tukemiseen tarvittavat palvelut sekä työelämä ja siihen valmentavat palvelut. Asiakkaille tarjotaan heidän toimintakykyään vastaava mahdollisuus kuntouttavaan työtoimintaan tai siihen valmistavaan valmennukseen, työkokeiluun, oppisopimukseen tai palkkatyöhön joko säätiön omissa tai yhteistyökumppaneiden ylläpitämissä työpisteissä. Hankkeen avulla toimintaa vahvistetaan ja se vakiintuu keskeiseksi osaksi korvaushoitopotilaan hoitopolkua. Nämä toimintamallit kuvataan ja koulutetaan muulle hankeverkostolle (toimenpiteet 3-7 ja 17).

3. Työ- ja toimintakyvyn arviointi ja seuranta sekä sosiaalinen kuntoutus

Tavoitekohdan kolme mukainen, yhtenäinen työ- ja toimintakykyä mittaava arviointimenetelmä on käytössä ja juurtunut keskeiseksi osaksi varsinkin asiakkaan palveluidentarve ja niiden toteuttaminen huomioiden. Toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan kykyviisarin avulla (toimenpiteet 2 ja 13). Hankkeessa luodut toimintamallit arvioidaan yhdessä ja raportoidaan (toimenpiteet 15 ja 16).

Resurssit: Sovatek-säätiön osahankkeeseen palkataan 1 hanketyöntekijä

De minimis -tuki-ilmoitus

1 Harjoittaako hankkeen hakija hankkeessa taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla?

Kyllä Ei

Hankkeen kustannusarvio

Kustannusmalli

- Flat rate 17 % palkkakustannuksista
 Flat rate 15 % palkkakustannuksista
 Flat rate 40 % palkkakustannuksista
 Kertakorvaus (lump sum)
 Kaikki kirjanpidon kustannukset ilmoitetaan tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan

A Hankkeen kustannukset

- Arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv.
 Arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Kustannukset on ilmoitettu verottomina.

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

1 Palkkakustannukset

Tehtävä	Kokoaikainen/ osa-aikainen	Henkilötyökk	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Hanketyöntekijä 1	Kokoaikainen	36	28 110	43 666	46 400	11 080	129 256
Kokemusasiantuntija	Osa-aikainen	6	0	0	200	0	200
Hanketyöntekijä 2	Osa-aikainen	6	0	2 082	19 338	0	21 420
1 Yhteensä		48	28 110	45 748	65 938	11 080	150 876

Kustannusten perustelut

Hanketyöntekijä 1 vastaa osahankkeen toteutuksesta, korvaushoitopotilaiden työelämäosallisuuden ja vertaistuen kehittämisestä yhteistyössä korvaushoitotyöryhmän ja vertaistoimintakeskuksen sekä työvalmennus henkilöstön kanssa. Raportointi (aineiston keruu, osaraporttien kirjoittaminen, toimintatiedot, tuntikirjanpito, talousseuranta)

Hanketyöntekijä 2 on hanketyöntekijä 1:n työpari. On mukana työelämäosallisuuden ja vertaistuen kehittämisessä.

Kokemusasiantuntija: Kokemusasiantuntijat ovat itse opioidikorvaushoidossa olevia tai olleita henkilöitä, joilla on erityinen osaaminen tarkastella asioita asiakkaan näkökulmasta.

2 Ostopalvelut

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen	0	720	0	0	720
Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus	0	0	8 000	2 300	10 300
Työnohjaus	0	0	2 700	500	3 200
Verkkopalvelut	0	0	0	100	100
Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen	0	168	412	4 000	4 580
Koulutusmateriaalien tuottaminen	0	0	400	400	800
Koulutusostot	0	0	12 700	3 000	15 700
2 Yhteensä	0	888	24 212	10 300	35 400

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Koulutusostot: Toimenpiteeseen 8 ja 9 sisältyy osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden koulutuspolkujen vahvistaminen, jossa osatoteuttajana olevan Seurakuntaopiston pilotoiman mallin mukaisesti muut osatoteuttajat ostavat koulutusta muilta oman toimialueensa alueellisilta oppilaitoksilta. Hankkeen osatoteuttajana olevat korvaushoidon toteuttajaorganisaatiot (A-klinikkasäätiö, Sovatek-säätiö, Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy, Tukikohta ry) ostavat vuonna 2018 joltain alueelliselta koulutusorganisaatiolta kokemusasiantuntijakoulutuksen. Seurakuntaopisto konsultoi ostetun kokonaisuuden suunnittelua ja toteutusta sekä jakaa osaamistaan mahdollisen toiminnan laajentamiseksi muihin oppilaitoksiin.

Työnohjaus: Yksillötyönohjaus (asiakaspinnalla työskentelevä projektityöntekijä) 180 + alv 10 kertaa vuodessa työnohjaajan matkakulut

Verkkopalvelut: Virtuaalityheyksien ylläpito jolla mahdollistetaan vuorovaikutus hankekumppanien ja vertaisten kesken valtakunnallisessa hankkeessa.

Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen: Oman osahankkeen esitteet, roll-upit sekä muu jaettava materiaali osahankkeen toimintamalleista. Oman osahankkeen kolmannen vuoden esitemateriaalit sekä loppuraportin taitto ja painatuskulut.

Koulutusmateriaalien tuottaminen: Omaan osatoteutukseen sisältyvän toimintamallin koulutusmateriaalien tuottaminen verkostoseminaareihin ja hankkeen tulosten levittämiseen (toimenpiteet 3-6). Koulutusmateriaalien tuottaminen alueellisiin työpajoihin sekä Opioidikorvaushoitoyksiköiden verkostopäiville (toimenpiteet 9 ja 11).

Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen: toimenpiteisiin 5-6 liittyvien oman osatoteutuksen toimintamallien esittely hankekumppaneille verkostoseminaarissa. Toimenpide 11 / työpaja alueellisille yhteistyökumppaneille: tilat, kahvitukset ja ruokailut.

Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus: toimenpide 10, jossa luodaan malli vertaisten koulutuksellisesta työnohjauksesta. Vuoden koulutusprosessi (2 opiskelijaa, 3 tuhatta / opiskelija: 10 lähipäivää, 10 työnohjauskertaa, etätyöskentely ja sen ohjaus).

3 Muut kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot	3 622	9 279	9 500	1 500	23 901
3 Yhteensä	3 622	9 279	9 500	1 500	23 901

Kustannusten perustelut

Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot: Kulut käytännön kohderyhmätyöstä omassa osahankkeessa kuten retket, tutustumiset, niissä ruokailut ja muut taitojen harjoitteluun liittyvät materiaali ym. kustannukset hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyvässä työelämävalmiuksia ja osallisuutta lisäävässä toiminnassa kohderyhmän osallistujien kanssa

4 Flat rate

Kerroin	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
17.00 %	4 779	7 778	11 210	1 884	25 651
4 Yhteensä	4 779	7 778	11 210	1 884	25 651

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

1 - 4 Hankkeen kustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	36 511	63 693	110 860	24 764	235 828

5 Tulot

Tulot	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 Yhteensä	0	0	0	0	0

Nettokustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yhteensä	36 511	63 693	110 860	24 764	235 828

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)**6 Kuntien kustannukset**

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

7 Muut julkiset kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

6 - 7 Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 - 7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A + B Kustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	36 511	63 693	110 860	24 764	235 828

Hankkeen rahoitussuunnitelma**A Rahoitus hankkeen kustannuksiin****1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 Yhteensä	29 044	48 786	89 423	21 410	188 663

2 Kuntien rahoitus**2.1 Kuntien rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kuntien rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
2.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.2 Kuntien rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.1 - 2.2 Kuntien rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.1 - 2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3 Muu julkinen rahoitus**3.1 Muu julkinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Muu julkinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
3.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

3.2 Muu julkinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3.1 - 3.2 Muu julkinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.1 - 3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4 Yksityinen rahoitus**4.1 Yksityinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yksityinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus	7 467	14 907	21 437	3 354	47 165
4.1 Yhteensä	7 467	14 907	21 437	3 354	47 165

4.2 Yksityinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.1 - 4.2 Yksityinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.1 - 4.2 Yhteensä	7 467	14 907	21 437	3 354	47 165

1 - 4 Rahoitus hankkeen kustannuksiin yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	36 511	63 693	110 860	24 764	235 828

B Erikseen raportoitavien osallistujien palkkakustannusten rahoitus**5 Kuntien rahoitus****6 Muu julkinen rahoitus**

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

5 - 6 Erikseen raportoitavat rahoituserät yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 - 6 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	36 511	63 693	110 860	24 764	235 828

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hakijan (osatoteuttajan) taustalomake

Hakijan (osatoteuttajan) nimi Tukikohta ry	Y-tunnus 1648850-6	Organisaatiotyyppi Muu järjestö tai yhdistys
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Yksityinen rahoitus		
Jakeluosoite Mäkelänkatu 56	Postinumero 00510	Postitoimipaikka Helsinki
Hakijan (osatoteuttajan) yhteyshenkilö Ron Furman	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0408202564	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite ron.furman@tukikohta.org

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Tukikohta ry (aiemmin Omaisat Huumetyön Tukena ry) on päihdealan järjestö, joka kehittää avohoidollisia päihdepalveluja sekä tukee ja auttaa päihteitä käyttäviä, kuntoutujia ja heidän läheisilleen. Järjestön toiminnan piirissä oli v 2014 noin 450 henkilöä, joista korvaushoitoasiakkaita 126 henkilöä.

Hankkeessa luodaan uusi toimintatapa, jolla vahvistetaan opioidikorvaushoidossa olevien asiakkaiden osallisuutta ja työelämävalmiuksia yksilöllisiä työ- ja koulutuspolkuja kehittämällä sekä vahvistamalla asiakkaan sosiaalisia taitoja. Toiminnassa korostetaan kuntoutuksellista työtettä työelämäohjauksen rinnalla. Hankkeessa paneudutaan niin sanottuun nivelvaiheeseen, jossa korvaushoidossa oleva asiakas siirtyy hoidosta työ-, vapaaehtoistoiminta- tai opiskelumaailmaan. Siinä vahvistetaan asiakkaan valmiuksia selvittää itsenäisesti erilaisissa yhteisöissä, kuin myös työ- tai koulumaailmassa. Kyse on yhteisöllisestä ja sosiaalista osallisuutta edistävästä toimintatavasta.

Tarve kehittää uudenlainen toimintatapa on noussut esiin järjestön piirissä, kun toipuvat korvaushoidon asiakkaat ovat aloittaneet työharjoittelun tai kuntouttavan työtoiminnan. On käynyt ilmi, että kyseiset asiakkaat eivät ole valmiita siirtymään työelämään/opiskeluun suoraan hoidosta. Hankkeen tarpeellisuutta tukee lisäksi se, että pääkaupunkiseudulla ei järjestetä vastaavanlaisia työelämävalmiuksia vahvistavia sekä kuntoutuksellisia työ- ja koulutuspolkuja tarjoavia palveluja korvaushoidon asiakkaille.

2 Toteutus ja tulokset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Hankkeeseen palkataan 2 työntekijää ja vertaisten ja kokemusasiantuntijoiden osaamista hyödynnetään kaikessa toiminnassa.

Toiminta on yhteistoiminnallista oppimista ja prosessiin osallistuvien kokemusperäistä tietoa hyödyntävää. Toiminnan keskeisiä menetelmiä ovat ratkaisukeskeisyys, voimavaraistaminen, konkreettisuus ja toiminnallisuus. Mahdollisia työ- ja opiskelupaikkoja haetaan konkreettisesti jakson aikana työntekijän tukemana ja korvaushoitoasiakkaan itsetuntoa vahvistetaan toiminnallisuuden tuomien onnistumisen kokemusten kautta, esim. kiinnittymällä olemassa oleviin, muiden tahojen tuottamiin toimintoihin (mm. liikuntaryhmät, Martat tms.). Toiminnassa edetään korvaushoitoasiakkaan omien voimavarojen sekä suunnitelmien mukaisesti ja keskitytään tukemaan hänen yksilöllistä kehittymistään.

Prosessi eli kurssi kestää neljä (4) kuukautta. Vuosittain toteutetaan kaksi (2) ryhmää, yksi aloittaa syksyllä ja yksi keväällä. Vuonna 2018 toteutetaan vain yksi kurssi, sillä resurssija tuona vuonna tarvitaan koko hankkeen yhteisten toimenpiteiden toteutukseen. Yhteensä 8-16 henkilöä / vuosi. Ryhmä kootaan tulohaastattelun kautta. Ryhmään otetaan maksimissaan 8 henkilöä. Ryhmä kokoontuu, vaiheesta riippuen, 2-4 kertaa viikossa, aina 4 tuntia kerrallaan, järjestön asiakastiloissa osoitteessa Aleksis Kivenkatu 50.

Toiminnan avulla saadaan nostettua ihmisiä marginaalista takaisin valtavirtaan ja yhteiskunnan rattaisiin. Korvaushoitoasiakas etenee joustavasti ja paineettomasti kohti työ-, harrastus- ja opiskeluelämää, eikä hänen tarvitse juosta luukulta toiselle. Hänen itsetuntonsa kohoaa ja usko omaan taitoihin lisääntyy, samoin vastuunottaminen, toimintakyky ja arjenhallinta vahvistuu. Projektin avulla estetään korvaushoidossa olevan asiakkaan putoaminen nykyisin valitettavan erillään olevien palveluiden väliseen kuiluun. Toiminta ehkäisee myös asiakkaan syrjäytymisen syvenemistä.

Viestintä suunnataan erikseen asiakkaille, yhteistyötahoille, työnantajille, potentiaalisille yhteistyökumppaneille ja yrityksille sekä suurelle yleisölle. Toimintaa esitellään mm. esitteissä, nettisivuilla (järjestön kotisivut), hyödynnetään sosiaalista mediaa (Facebook, Twitter ym.) Hankkeesta tehdään yhteenveto, joka julkaistaan ja levitetään muulle hankeverkostolle ja laajemmin kaikille korvaushoitoa toteuttaville tahoille (toimenpiteet 3-7 ja 17).

Hankkeen seuranta ja arviointia toteutetaan säännöllisesti koko hankkeen keston ajan päämääränä toiminnan tuloksellisuuden näkyväksi tekeminen. Seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään Kykyviisaria työ- ja toimintakyvyn arviointiin (toimenpiteet 2 ja 13). Tietoa kerätään hankkeen työntekijöiltä, vertaisilta, asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta ja tulokset raportoidaan yhdessä hankeverkoston kanssa (toimenpiteet 15 ja 16).

De minimis -tuki-ilmoitus

1 Harjoittaako hankkeen hakija hankkeessa taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla?

Kyllä Ei

Hankkeen kustannusarvio

Kustannusmalli

- Flat rate 17 % palkkakustannuksista
 Flat rate 15 % palkkakustannuksista
 Flat rate 40 % palkkakustannuksista
 Kertakorvaus (lump sum)

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kaikki kirjanpidon kustannukset ilmoitetaan tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan

A Hankkeen kustannukset

Arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv.

Arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Kustannukset on ilmoitettu verottomina.

1 Palkkakustannukset

Tehtävä	Kokoaikainen/ osa-aikainen	Henkilötyökk	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kokemusasiantuntija	Osa-aikainen	6	0	2 740	13 000	0	15 740
Hanketyöntekijä	Kokoaikainen	36	12 228	28 305	37 000	18 000	95 533
Hankevastaava	Kokoaikainen	36	34 016	49 388	50 000	24 071	157 475
1Yhteensä		78	46 244	80 433	100 000	42 071	268 748

Kustannusten perustelut

Hankevastaava: vastuu hankkeen hallinnoinnista ja koordinoinnista, yhteisöyhteistyö, työelämä-/koulutusyhteistyö, kurssipaketin luominen ja kurssien ohjaaminen yhdessä ohjaajan kanssa

Hanketyöntekijä (Kokemusasiantuntija / vertainen): kurssien ohjaaminen, yksilövalmennus, sosiaalinen kuntoutus, yhteisö-, työelämä- ja koulutusyhteistyö; työhön perehdytys

Kokemusasiantuntija: Kokemusasiantuntijat ovat itse opioidikorvaushoidossa olevia tai olleita henkilöitä, joilla on erityinen osaaminen tarkastella asioita asiakkaan näkökulmasta.

2 Ostopalvelut

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus	0	0	1 000	1 800	2 800
Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen	0	720	6 062	4 000	10 782
Työnohjaus	240	960	2 000	600	3 800
Koulutusostot	2 446	4 417	24 400	1 354	32 617
Verkkopalvelut	0	22	500	500	1 022
Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen	0	579	1 500	500	2 579
Koulutusmateriaalien tuottaminen	0	0	0	500	500
2 Yhteensä	2 686	6 698	35 462	9 254	54 100

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Kustannusten perustelut

Koulutusostot: Toimenpiteeseen 8 ja 9 sisältyy osallisuutta tukevien ja työllistymisvalmiuksia lisäävien toimenpiteiden koulutuspolkujen vahvistaminen, jossa osatoteuttajana olevan Seurakuntaopiston pilotoiman mallin mukaisesti muut osatoteuttajat ostavat koulutusta muilta oman toimialueensa alueellisilta oppilaitoksilta. Hankkeen osatoteuttajana olevat korvaushoidon toteuttajaorganisaatiot (A-klinikkasäätiö, Sovatek-säätiö, Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy, Tukikohta ry) ostavat vuonna 2018 joltain alueelliselta koulutusorganisaatiolta kokemusasiantuntijakoulutuksen. Seurakuntaopisto konsultoi ostetun kokonaisuuden suunnittelua ja toteutusta sekä jakaa osaamistaan mahdollisen toiminnan laajentamiseksi muihin oppilaitoksiin.

Työnohjaus: Työnohjaus asiakaspinnalla työskentelevä projektityöntekijöille

Verkkopalvelut: Virtuaalityheyksien ylläpito, jolla mahdollistetaan vuorovaikutus hankekumppanien ja vertaisten kesken valtakunnallisessa hankkeessa.

Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen: Oman osahankkeen esitteet, roll-upit sekä muu jaettava materiaali osahankkeen toimintamalleista. Oman osahankkeen kolmannen vuoden esitemateriaalit sekä loppuraportin taitto ja painatuskulut.

Koulutusmateriaalien tuottaminen: Omaan osatoteutukseen sisältyvän koulutuksen materiaalien tuottaminen. Omaan osatoteutukseen sisältyvän toimintamallin koulutusmateriaalien tuottaminen verkostoseminaareihin ja hankkeen tulosten levittämiseen (toimenpiteet 3-6). Koulutusmateriaalien tuottaminen alueellisiin työpajoihin sekä Opioidikorvaushoitoyksiköiden verkostopäiville (toimenpiteet 9 ja 11).

Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen: toimenpiteisiin 5-6 liittyvien oman osatoteutuksen toimintamallien esittely hankekumppaneille verkostoseminaarissa. Toimenpide 11 / työpaja alueellisille yhteistyökumppaneille: tilat, kahvitukset ja ruokailut.

Vertaisten koulutuksellinen työnohjaus: Toimenpide 10, jossa luodaan malli vertaisten koulutuksellisesta työnohjauksesta. Vuoden koulutusprosessi (2 opiskelijaa, 3 tuhatta / opiskelija: 10 lähipäivää, 10 työnohjauskertaa, etätyöskentely ja sen ohjaus).

3 Muut kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot	2 675	6 325	7 900	2 000	18 900
3 Yhteensä	2 675	6 325	7 900	2 000	18 900

Kustannusten perustelut

Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot: Kulut käytännön kohderyhmätyöstä omassa osahankkeessa kuten retket, tutustumiset, niissä ruokailut ja muut taitojen harjoitteluun liittyvät materiaali ym. kustannukset hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyvässä työelämävalmiuksia ja osallisuutta lisäävässä toiminnassa kohderyhmän osallistujien kanssa

4 Flat rate

Kerroin	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
17.00 %	7 862	13 674	17 000	7 153	45 689
4 Yhteensä	7 862	13 674	17 000	7 153	45 689

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

1 - 4 Hankkeen kustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	59 467	107 130	160 362	60 478	387 437

5 Tulot

Tulot	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 Yhteensä	0	0	0	0	0

Nettokustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yhteensä	59 467	107 130	160 362	60 478	387 437

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)**6 Kuntien kustannukset**

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

7 Muut julkiset kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

6 - 7 Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 - 7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

A + B Kustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	59 467	107 130	160 362	60 478	387 437

Hankkeen rahoitussuunnitelma**A Rahoitus hankkeen kustannuksiin****1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 Yhteensä	47 574	84 934	123 167	54 275	309 950

2 Kuntien rahoitus**2.1 Kuntien rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kuntien rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
2.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.2 Kuntien rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.1 - 2.2 Kuntien rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.1 - 2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3 Muu julkinen rahoitus**3.1 Muu julkinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Muu julkinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
3.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

3.2 Muu julkinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3.1 - 3.2 Muu julkinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.1 - 3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4 Yksityinen rahoitus**4.1 Yksityinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yksityinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus	11 893	22 196	37 195	6 203	77 487
4.1 Yhteensä	11 893	22 196	37 195	6 203	77 487

4.2 Yksityinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.1 - 4.2 Yksityinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.1 - 4.2 Yhteensä	11 893	22 196	37 195	6 203	77 487

1 - 4 Rahoitus hankkeen kustannuksiin yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	59 467	107 130	160 362	60 478	387 437

B Erikseen raportoitavien osallistujien palkkakustannusten rahoitus**5 Kuntien rahoitus****6 Muu julkinen rahoitus**

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

5 - 6 Erikseen raportoitavat rahoituserät yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 - 6 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	59 467	107 130	160 362	60 478	387 437

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Hakijan (osatoteuttajan) taustalomake

Hakijan (osatoteuttajan) nimi Kirkkopalvelut ry, Seurakuntaopisto	Y-tunnus 0215281-7	Organisaatiotyyppi Ammatillinen oppilaitos
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Yksityinen rahoitus		
Jakeluosoite Järvenpääntie 640	Postinumero 04400	Postitoimipaikka Järvenpää
Hakijan (osatoteuttajan) yhteyshenkilö Carita Sirkka	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0447124994	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite carita.sirkka@seurakuntaopisto.fi

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Seurakuntaopiston työelämäpalvelut on tehnyt pitkään yhteistyötä työelämän kanssa kehittäessään päihde- ja mielenterveystyön koulutusta. Kognitiivisen psykoterapian perusteet päihdetyössä ja Kaksoisdiagnoosi -verkostokoulutusta on toteutettu yhteistyössä Päihdesairaalan kanssa yli 10 vuoden ajan.

Yhteiskehittelyä on tapahtunut myös hankkeiden muodossa. Laajennettu työyhteisöhankeessa tavoitteena on ollut laajentaa perinteistä työyhteisö- käsitettä sisällyttämällä siihen vapaaehtoiset, vertaiset, kokemusasiantuntijat, omaiset. Seurakuntaopisto on osahankkeessaan keskittynyt kokemusasiantuntijatoiminnan kehittämiseen päihde- ja mielenterveystyössä. Hankkeessa on alusta saakka ollut mukana kokemusasiantuntijoita ja heidän osallisuutensa palveluiden kehittäjänä on lisääntynyt huomattavasti. Hankkeen kautta Seurakuntaopistolla on laajat verkostot sekä ammattilais- että vertais-/kokemusasiantuntijuuden kentässä (Kokoa ry, A-klinikasäätiö, Kakspy, Kuntoutussäätiö)

Uudenlaista hanketyötä edustaa POKE –yhteistyö (POKE = Päihdehoidon oppimis- ja kehittämiskeskus) Päihdesairaalan ja Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa. Tämän yhteistyöhankeessa tavoitteena on taata päihde- ja mielenterveysongelmien hoidon kehittämisresurssit ja alan laadukas koulutus myös tulevaisuudessa. POKE-toiminnassa tuotetaan päihde- ja mielenterveysalan täydennyskoulutusta alan ammattilaisille sekä kehitetään alan peruskoulutusta tuomalla päihde- ja mielenterveystyön perusopetuksen kursseja tai hankkeita aitoon työelämäympäristöön. Yhteistyön aikana on testattu muiden muassa lääketurvallisuuteen, henkilöturvallisuuteen, vertaistukeen ja langattomaan yhteydenpitoon liittyviä hyvinvointiteknologian sovelluksia aidossa asiakasympäristössä.

Kokemusasiantuntijakoulutusta ”kohdennettuna” opioidikorvaushoidossa oleville ei tietävästi ole juurikaan järjestetty. Korvaushoidossa olevien opiskelu- ja työelämävalmiudet ovat heikot.

Seurakuntaopiston osahankkeen tavoitteena on

1. Kehittää korvaushoidossa oleville vertaisille/kokemusasiantuntijoille koulutusmalleja ammatilliseen koulutukseen ja sen myötä edistää esimerkiksi ammattitutkinnon suorittamista.
2. Edistää korvaushoidossa olevien osallisuutta ja vertaisuutta. Kouluttautuminen ja opiskelu ehkäisee/vähentää syrjäytymistä ja tuo heidät yhteiskunnan aktiivisemmiksi jäseniksi. Se lisää myös heidän omanarvontuntoaan.
3. Osallistaa korvaushoidossa olevia kokemusasiantuntijoita koulutuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja jalkauttamisessa. Kokemusasiantuntijoiden osallistaminen koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa on meille tuttua Laajennettu työyhteisö- hankkeen kautta. Hankkeessa toteutettiin Jaettu asiantuntijuus- valmennus, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa oli kahden ammattilaisen lisäksi kaksi kokemusasiantuntijaa. Tulevassa hankkeessa hyödynnetään näitä kokemuksia ja edelleen kehitetään niitä.

Seurakuntaopiston rooli hankkeessa on osatoteuttaja, jonka osuus liittyy vahvimmin vahvimmin toimenpiteisiin 8 ja 17, mutta myös muihin koulutuksellisiin osioihin. Osahanke tuottaa mallin/malleja kokemusasiantuntijakoulutuksesta, jota voidaan toteuttaa eri oppilaitoksissa.

2 Toteutus ja tulokset

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Hankkeeseen palkataan kokemusasiantuntija, joka on käynyt kokemusasiantuntijakoulutuksen sekä ollut itse suunnittelemassa ja toteuttamassa useita kokemusasiantuntijakoulutuksia. Lisäksi hän on aktiivisesti mukana monenlaisessa kokemusasiantuntijuuteen ja vertaisuuteen liittyvässä toiminnassa (esim .Kokoa ry). Työparityönä suunnitellaan ja toteutetaan seuraavaa:
Tarkoituksena on luoda kolme koulutuskokonaisuutta, jotka ovat itsenäisiä ja erillisiä, mutta tukevat toisiaan ja ne voi suorittaa ns. koulutuspolkuna (joku käy nämä kaikki, joku vain yhden, joku voi lähteä suoraan suorittamaan ammattitutkintoa henkilökohtaistamisen jälkeen).

Koulutus 1.

Kootaan opiskelijaryhmä/ryhmiä (10 -20 hlöä) korvaushoidossa olevista vertaisista/vapaaehtoisista/kokemusasiantuntijoista. Toteutetaan ns. kokemusasiantuntijakoulutus.

Koulutus 2.

Kootaan opiskelijaryhmä (10-20 hlöä) korvaushoidossa olevista vertaisista/vapaaehtoisista/kokemusasiantuntijoista. Toteutetaan koulutuskokonaisuuksia, joilla vahvistetaan oppimisvalmiuksia, itsetuntoa, parannetaan toimintakykyä ja työelämä- ja opiskelunvalmiuksia, kartoitetaan oppimisvaikeuksia ja opiskelua hidastavia esteitä.

Koulutus 3.

Tähän osallistuvat opiskelijat (10-20 hlöä) suorittavat yhden tutkinnon osan jostain heille soveltuvasta ammattitutkinnosta. Tätä ennen koulutukseen osallistujien valmiudet ja motivaatio on kartoitettu yhteistyössä opintoja edeltävällä jaksolla.

Kaikissa edellä mainituissa koulutusten toteutuksessa ideologia on samalainen:

Koulutukselle suunnitellaan ensi vaiheessa vain alustava runko, sillä tarkoituksena on, että koulutusta rakennetaan ja kehitetään yhdessä opiskelijoiden kanssa. Kaikkia koulutuksia edeltää kartoitusjakso/-käynti, jolloin opiskelijat arvioivat omia valmiuksiaan ja voimavarojaan osallistua koulutukseen.

Koulutuksen käytyään opiskelijalla on paremmat mahdollisuudet/valmiudet suorittaa esimerkiksi hänelle soveltuva ammattitutkinto kokonaisuudessaan ja sitä kautta saada jalansijaa työelämään.

Hankkeen lopputuloksena on kehitetty ja mallinnettu koulutuksia korvaushoidossa oleville kokemusasiantuntijoille/vertaisille yhdessä heidän itsensä kanssa. Koulutuksia toteutetaan yhteistyössä muiden alueellisten oppilaitosten kanssa. Hankkeessa luodut toimintamallit arvioidaan yhdessä ja raportoidaan (toimenpiteet 15 ja 16).

De minimis -tuki-ilmoitus

1 Harjoittaako hankkeen hakija hankkeessa taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla?

Kyllä Ei

Hankkeen kustannusarvio

Kustannusmalli

- Flat rate 17 % palkkakustannuksista
 Flat rate 15 % palkkakustannuksista
 Flat rate 40 % palkkakustannuksista

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

- Kertakorvaus (lump sum)
 Kaikki kirjanpidon kustannukset ilmoitetaan tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan

A Hankkeen kustannukset

- Arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv.
 Arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi. Kustannukset on ilmoitettu verottomina.

1 Palkkakustannukset

Tehtävä	Kokoaikainen/ osa-aikainen	Henkilötyökk	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Hanketyöntekijä 1	Osa-aikainen	18	14 875	28 260	36 740	7 496	87 371
Hanketyöntekijä 2	Osa-aikainen	8	5 330	12 624	15 275	0	33 229
Kokemusasiantuntija	Osa-aikainen	6	0	0	500	0	500
Hanketyöntekijä 3	Osa-aikainen	10	5 242	14 327	19 828	3 683	43 080
1Yhteensä		42	25 447	55 211	72 343	11 179	164 180

Kustannusten perustelut

Hanketyöntekijä 1 (6 kk / vuosi): Aloittaa heti rahoituksen varmennettua tehtävään projektin käytännön suunnittelu ja työ painottuu kevätlukukaudelle 2016. Lisäksi tehtäviin kuuluvat projektiryhmän kokoaminen ja vetäminen, hankehallinto ja verkostokokoukset, koulutusten suunnittelu, koulutusten vetäminen eri kohderyhmille, koulutusten ja toimintojen mallintaminen, koulutusten ja toimintojen mallintamiseen liittyvä konsultointi, seminaarien järjestelyihin osallistuminen

Hanketyöntekijä 2 (4 kk / vuosi hankkeen kahtena ensimmäisenä vuonna): aloittaa heti rahoituksen varmennettua tehtävään koulutusten suunnittelu, koulutusten vetäminen eri kohderyhmille, koulutusten ja toimintojen mallintaminen, seminaarien järjestelyihin osallistuminen.

Hanketyöntekijä 3, kokemusasiantuntija / vertainen (vuosina 2016-2017 3 kk / vuosi ja vuosina 2018-2019 4 kk / vuosi): Aloittaa huhtikuussa 2016 ja tehtäviin kuuluvat koulutusten suunnittelu ja vetäminen yhteistyössä muiden hanketyöntekijöiden kanssa sekä kouluttaminen eri kokonaisuuksissa.

Kokemusasiantuntija: Kokemusasiantuntijat ovat itse opioidikorvaushoidossa olevia tai olleita henkilöitä, joilla on erityinen osaaminen tarkastella asioita asiakkaan näkökulmasta.

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

2 Ostopalvelut

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen	500	993	2 500	2 000	5 993
Koulutusostot	0	1 301	3 000	609	4 910
Työnohjaus	620	1 910	2 900	600	6 030
Verkkopalvelut	0	0	500	500	1 000
Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen	0	97	300	1 750	2 147
Koulutusmateriaalien tuottaminen	20	0	100	0	120
2 Yhteensä	1 140	4 301	9 300	5 459	20 200

Kustannusten perustelut

Työnohjaus: Ryhmätyönohjaus hanketyöntekijöille, 240 + alv 10 kertaa vuodessa sekä työnohjaajan matkakulut

Verkkopalvelut: Virtuaalityheyksien ylläpito, jolla mahdollistetaan vuorovaikutus hankekumppanien ja vertaisten kesken valtakunnallisessa hankkeessa.

Tiedotus- ja markkinointimateriaalin tuottaminen: Oman osahankkeen esitteet, roll-upit sekä muu jaettava materiaali osahankkeen toimintamalleista. Koulutusmallin markkinointi koulutusjärjestelmässä. Oman osahankkeen kolmannen vuoden esitemateriaalit. Loppuraportin taitto ja painatuskulut.

Koulutusmateriaalien tuottaminen: Pilotoinnissa tuotettujen materiaalien tuottaminen muiden ko. koulutuksia jatkossa toteuttavien oppilaitosten käyttöön. Hankkeen kolmannen vuoden toimenpide 9 ja 10 mainittujen materiaalien tuottaminen muiden oppilaitosten tutorointiin, korvaushoidon sekä koulutusjärjestelmän toimijoiden tiedottamiseen. Toimintamallin koulutusmateriaalien tuottaminen verkostoseminaareihin ja hankkeen tulosten levittämiseen (toimenpiteet 3-6), alueellisiin työpajoihin sekä Opioidikorvausohjelmien verkostopäiville (toimenpiteet 9 ja 11).

Verkostoseminaarien ja -koulutusten järjestäminen: Pilotoitavan koulutusmallin suunnitteluseminaarit yhdessä hankekumppanien kanssa, mallin markkinointiin liittyvät seminaarit muille alueellisille oppilaitoksille.

3 Muut kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot	0	860	1 840	900	3 600
3 Yhteensä	0	860	1 840	900	3 600

Kustannusten perustelut

Sosiaalinen kuntoutus ja ryhmätoiminnot: Kulut käytännön kohderyhmätyöstä omassa osahankkeessa kuten retket, tutustumiset, niissä ruokailut ja muut taitojen harjoitteluun liittyvät materiaali ym. kustannukset hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyvässä työelämävalmiuksia ja osallisuutta lisäävässä toiminnassa kohderyhmän osallistujien kanssa

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

4 Flat rate

Kerroin	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
17.00 %	4 326	9 386	12 299	1 901	27 912
4 Yhteensä	4 326	9 386	12 299	1 901	27 912

1 - 4 Hankkeen kustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	30 913	69 758	95 782	19 439	215 892

5 Tulot

Tulot	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 Yhteensä	0	0	0	0	0

Nettokustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yhteensä	30 913	69 758	95 782	19 439	215 892

B Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset (joihin ei myönnetä ESR:n ja valtion rahoitusta)**6 Kuntien kustannukset**

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

7 Muut julkiset kustannukset

Kustannus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
7 Yhteensä	0	0	0	0	0

Kustannusten perustelut

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

6 - 7 Erikseen raportoitavat osallistujien palkkakustannukset

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
6 - 7 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Kustannukset yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	30 913	69 758	95 782	19 439	215 892

Hankkeen rahoitussuunnitelma**A Rahoitus hankkeen kustannuksiin****1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 Yhteensä	24 550	55 418	76 492	16 253	172 713

2 Kuntien rahoitus**2.1 Kuntien rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Kuntien rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
2.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.2 Kuntien rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

2.1 - 2.2 Kuntien rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
2.1 - 2.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3 Muu julkinen rahoitus

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

3.1 Muu julkinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Muu julkinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus					0
3.1 Yhteensä	0	0	0	0	0

3.2 Muu julkinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

3.1 - 3.2 Muu julkinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
3.1 - 3.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4 Yksityinen rahoitus**4.1 Yksityinen rahoitus, tuensaajan omarahoitus**

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Yksityinen rahoitus: Tuensaajan omarahoitus	6 363	14 340	19 290	3 186	43 179
4.1 Yhteensä	6 363	14 340	19 290	3 186	43 179

4.2 Yksityinen rahoitus, ulkopuolinen rahoitus

Rahoitus	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.2 Yhteensä	0	0	0	0	0

4.1 - 4.2 Yksityinen rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
4.1 - 4.2 Yhteensä	6 363	14 340	19 290	3 186	43 179

1 - 4 Rahoitus hankkeen kustannuksiin yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
1 - 4 Yhteensä	30 913	69 758	95 782	19 439	215 892

Hankkeen nimi: Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke

B Erikseen raportoitavien osallistujien palkkakustannusten rahoitus**5 Kuntien rahoitus****6 Muu julkinen rahoitus****5 - 6 Erikseen raportoitavat rahoituserät yhteensä**

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
5 - 6 Yhteensä	0	0	0	0	0

A + B Rahoitus yhteensä

	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
A + B Yhteensä	30 913	69 758	95 782	19 439	215 892